

2de Voortgangsrapportage 2021

Versie: 4.0.0.0.0.0

Inhoudsopgave

1 Voorwoord	3
2 Leeswijzer en samenvatting	5
2.1 Leeswijzer	5
2.2 Samenvatting	6
3 Beleidsrealisatie begroting 2021	9
3.1 Bestuur en dienstverlening	10
3.2 Veiligheid	16
3.3 Economie	20
3.4 Bereikbaarheid	26
3.5 Omgevingskwaliteit	32
3.6 Stedelijke ontwikkeling	40
3.7 Jeugd en onderwijs	50
3.8 Cultuur, sport en recreatie	56
3.9 Maatschappelijke ondersteuning	64
3.10 Werk en inkomen	70
3.11 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	75
4 Paragrafen	79
4.1 Plankosten	79
4.2 Initiatieven derden	81
4.3 Personele lasten en externe inhuur	83
4.4 Bedrijfsvoeringsreserve concern	85
4.5 Taakstellingen	86
4.6 Halfjaarlijkse MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG)	87
4.7 In control	90

Hoofdstuk 1

1 Voorwoord

Uit de Tweede Voortgangsrapportage 2021 blijkt dat de uitvoering van de Programmabegroting 2021 grotendeels op koers ligt: we realiseren het overgrote deel van de prestaties uit de begroting volgens plan.

De mee- en tegenvallers uit deze rapportage leiden per saldo tot een verwacht nadeel van € 199.000. Dit is een resultante van een aantal tegenvallers en een forse meevaller van € 2,0 miljoen op de bijstand (daling aantal uitkeringen).

De algemene uitkering 2021 ontwikkelt zich negatief door een verdere krimp van de gemeente ten opzichte van 2020. De daling van het aantal inwoners leidt ook tot daling van de daaraan gerelateerde sociale maatstaven. Wel verwachten we dat de derving van inkomsten voor parkeren, leges en marktgelden als gevolg van corona, wordt gecompenseerd in de algemene uitkering. Per saldo zal de uitkering dit jaar € 614.000 lager uitvallen.

Een andere belangrijke tegenvaller ontstaat bij de viering van Leidens Ontzet. In verband met corona moeten we extra kosten maken om de viering in aangepaste vorm door te kunnen laten gaan (€ 645.000). Voor de implementatie van het nieuwe raadsinformatie- en bestuursinformatiesysteem is € 200.000 nodig en door tegenvallende inkomsten is € 200.000 extra nodig voor het Grafisch Productie Centrum.

We stellen u voor om het verwachte nadeel van per saldo € 199.000 direct te verrekenen met de concernreserve, zodat de begroting weer op 0 sluit. Hierdoor bevat de jaarrekening 2021 alleen nog de verschillen ten opzichte van deze voortgangsrapportage.

In deze Tweede Voortgangsrapportage stellen we ook voor om een aantal budgetneutrale, technische wijzigingen door te voeren. Door deze wijzigingen nu te verwerken, 'vervuilen' ze straks niet het resultaat van de jaarrekening.

Leiden, september 2021

College van burgemeester en wethouders

Hoofdstuk 2

2 Leeswijzer en samenvatting

2.1 Leeswijzer

De voortgangsrapportage bestaat uit twee delen:

- Verantwoording van de beleidsrealisatie van de Programmabegroting 2021;
- De paragrafen plankosten, initiatieven derden, personele lasten, bedrijfsvoeringsreserve concern, taakstellingen, halfjaarsrapportage meerjarenperspectief grondexploitatie en 'in control'.

De verantwoording van de beleidsrealisatie volgt de programma-indeling van de Programmabegroting 2021. Aan de hand van de doelenbomen met de prestaties geven we met de kleuren van de stoplichten aan in hoeverre de uitvoering van de prestaties op schema ligt:

Stoplicht	Betekenis
 Groen	Prestatie wordt of is binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.
 Oranje	Er is een risico dat de prestatie niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit wordt gerealiseerd. Hierop is bijsturing nodig.
 Rood	Prestatie wordt of is niet binnen de gestelde kaders van tijd, geld en kwaliteit gerealiseerd.

Bij een 'rood' of 'oranje' stoplicht bevat de voortgangsrapportage in ieder geval een toelichting op de oorzaak van de afwijking, de consequenties voor het bereiken van de programmadoelstelling en de wijze waarop het college wil bijsturen.

Corona

Deze rapportage ziet nog steeds op een bijzonder ongewone periode als gevolg van de landelijke maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus. De impact van die maatregelen op de prestaties van de gemeente is niet op alle fronten goed te bepalen, omdat de consequenties nog niet met zekerheid of concreet zijn aan te geven en/of omdat effecten zich (mogelijk) pas op langere termijn zullen manifesteren. Bij de beoordeling van de prestaties is onderstaande richtlijn gehanteerd:

- als er evident een direct effect is van de corona-maatregelen op de te leveren prestatie dan is het stoplicht op oranje gezet met een toelichting onder betreffende prestatie;
- als het effect van de corona-maatregelen op de te leveren prestatie nog hoogst onzeker, hypothetisch of discutabel is, dan is het effect niet in de kleur van de stoplichten verwerkt, maar benoemd als onzekerheid in de inleiding op het programma of onder betreffende prestatie.

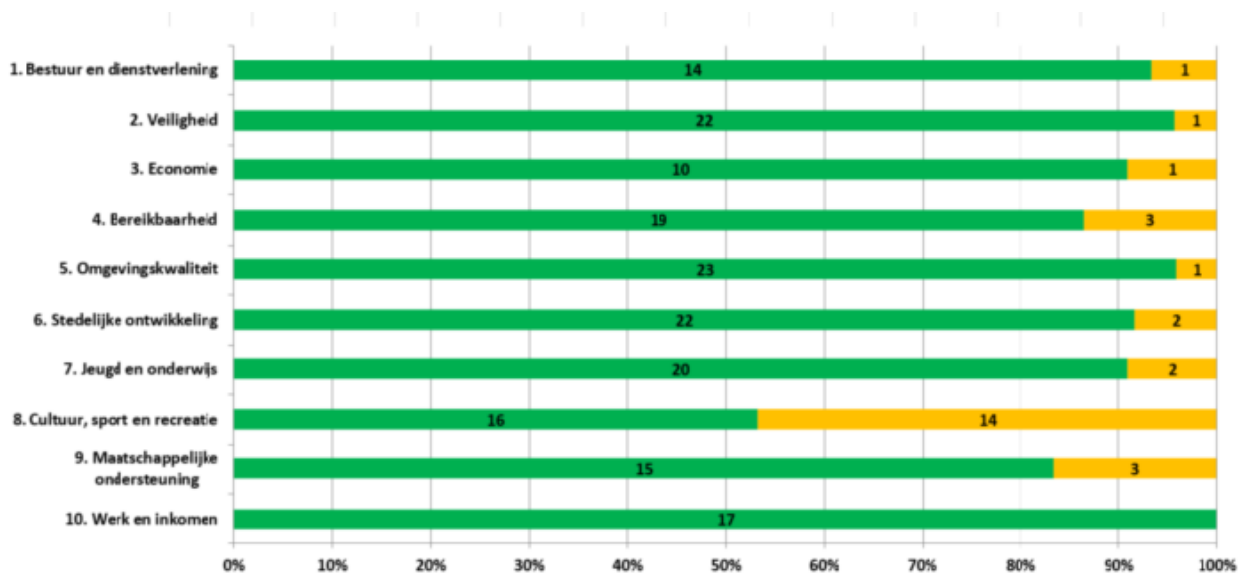
We realiseren ons dat de groene beoordeling van gemeentelijke prestaties die volgt uit deze werkwijze op een aantal terreinen contrasteert met de in de praktijk ervaren impact van de maatregelen. Gezien de onzekerheden die de aanwezigheid van het coronavirus met zich meebrengt, blijven we rekenen met onzekerheidsmarges.

2.2 Samenvatting

Voortgang Prestaties

De uitvoering van de Programmabegroting ligt grotendeels op koers: van de 206 prestaties waarin de Programmabegroting 2021 is opgedeeld, verwachten we dat 178 prestaties volgens planning worden gerealiseerd ('groen'). Op 28 prestaties is bijsturing nodig ('oranje') en we verwachten van nul prestatie dat deze niet binnen de kaders uit de Programmabegroting 2021 kunnen worden gerealiseerd ('rood'). Het grootste deel van de 'oranje' stoplichten valt onder programma 'Cultuur, sport en recreatie' en is het gevolg van de landelijke maatregelen tegen verspreiding van het coronavirus.

De onderstaande figuur maakt inzichtelijk welk percentage van de prestaties binnen de diverse programma's op koers ligt:

Financiële afwijkingen

In onderstaande tabel zijn de financiële afwijkingen opgenomen. Deze posten lichten we bij de rapportage over het betreffende programma toe. Het negatieve saldo verrekenen we met de concernreserve.

Programma	Omschrijving	Bedrag 2021	Totaal programma
1	Kosten inzake implementatie RIS / BIS	200	
	Digitalisering bouwdoSSIers	105	
			305
3	Aanleg glasvezel Leiden	50	
	Lagere inkomsten markten	190	
			240
5	Lagere inkomsten Fiets Fout is Fiets Weg en weesfietsen als gevolg van corona	36	
	Lagere inkomsten Fiets Fout is Fiets Weg en weesfietsen als gevolg van corona	32	
	Stijging watersysteemheffing	60	
	Stijging energiekosten Openbare verlichting	150	
			278
8	Lagere legesinkomsten horeca en evenementen	70	
	Subsidies Historisch Stadsbeeld	-85	
	Viering Leids Ontzet	645	
			630
9	Verplaatsing Woonunits Sumatrastraat	80	
			80
10	Bijstand 2021	-2.040	
			-2.040
AD/OH	Lagere inkomsten GPC	200	
	Kapitaallasten	66	
	Actualisatie Treasury	-175	
	Ontwikkeling algemene uitkering 2021	614	
			705
	TOTAAL TE VERREKENEN MET CONCERNRESERVE		199

Hoofdstuk 3

3 Beleidsrealisatie begroting 2021

1

Bestuur en dienstverlening

Bestuur en dienstverlening

<i>Programmanummer</i>	1
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen en Economie & Cultuur

De missie van het programma Bestuur en dienstverlening luidt:

De gemeente Leiden staat voor een betrouwbaar bestuur: open en transparant en in samenwerking met en voor partners en burgers in de stad en regio.

De gemeente Leiden staat voor een klantgerichte dienstverlening, waarbij de burgers, bedrijven en overige instellingen betrouwbaar, duidelijk, snel en op maat worden bediend.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

De prestaties voor het onderdeel Dienstverlening verlopen over het algemeen goed. Alleen bij prestatie 1B1.2 'Zorgen voor persoonlijke, betrouwbare, toegankelijke en efficiënte dienstverlening via minimaal de belangrijkste 5 kanalen die de burger van ons verwacht en die voldoen aan de moderne standaarden' is een nadere toelichting opgenomen.

3.1.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 1A Bestuur

Doel	Prestatie	
1A1 Volksvertegenwoordiging, kaderstelling en control	1A1.1 De gemeenteraad en raadscommissies vergaderen volgens de vastgestelde vergadercyclus	✓
	1A1.2 Burgers actief informeren over rol en werkzaamheden van de gemeenteraad	✓
	1A1.3 Ondersteuning van de gemeenteraad door de griffie, onderzoek door de rekenkamercommissie en controle door de accountant	✓
1A2 Dagelijks besturen van de gemeente	1A2.1 Dagelijks besturen van de gemeente door het college	✓
	1A2.2 Informeren en betrekken van burgers, bedrijven en instellingen over besluiten en bij uit te voeren beleid	✓
	1A2.3 Organiseren van verkiezingen voor gemeente, provincie, waterschap, Rijk en Europa	✓
	1A2.4 Strategische beleidsadvisering en onderzoek	✓
	1A2.5 Adviseren van bestuur over communicatie	✓
1A3 Bijdragen aan en sturen op samenwerkingsverbanden	1A3.1 Sturing en toezicht houden op samenwerkingsverbanden	✓
	1A3.2 Bevorderen van intergemeentelijke samenwerking	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1A Bestuur

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 1B Dienstverlening

Doel	Prestatie	
1B1 Burgers, bedrijven en instellingen zijn tevreden over de publieke dienstverlening	1B1.1 Leveren van alle producten en diensten op het gebied van Burgerzaken (o.a. reisdocumenten, rijbewijzen, huwelijken etc.)	✓
	1B1.2 Zorgen voor persoonlijke, betrouwbare, toegankelijke en efficiënte dienstverlening via minimaal de belangrijkste 5 kanalen die de burger van ons verwacht en die voldoen aan de moderne standaarden	⚠
	1B1.3 Op orde houden basisregistraties (BRP, BAG, BGT)	✓
	1B1.4 Beantwoorden van eerstelijns vragen, verstrekken van informatie en leveren van eerstelijns producten	✓
	1B1.5 Omzetten papieren archieven in digitale archieven naar de moderne standaarden	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 1B Dienstverlening

1B1.2 Zorgen voor persoonlijke, betrouwbare, toegankelijke en efficiënte dienstverlening via minimaal de belangrijkste 5 kanalen die de burger van ons verwacht en die voldoen aan de moderne standaarden.

Het oranje stoplicht heeft twee oorzaken:

Hoewel de beantwoording van klantvragen kwalitatief goed is, kent de dienstverlening geregeld verstoringen. We zijn afhankelijk van goede ict. Het huidige ict-landschap belemmert ons in het leveren van goede dienstverlening. En het doorontwikkelen en verbeteren van de digitale dienstverlening wordt beperkt door de huidige applicaties en ict-infrastructuur (met ingewikkelde koppelingen van applicaties). Ook voldoet de totale digitale toegankelijkheid nog niet aan de wettelijke vereisten.

Daarnaast hebben wij u op 2 juni 2020 via een brief geïnformeerd over het onderzoek en de aanbevelingen om de dienstverlening voor laaggeletterden te verbeteren. Voor de interne campagne duidelijk taal met brievenproject zouden wij uiterlijk bij de Kaderbrief 2022 met een voorstel komen voor aanpak en financiering van dit project. De aanpak is uitgewerkt, maar vanwege de financiële problematiek hebben we dit project geparkeerd. Als er financiële ruimte komt, hechten we eraan dit alsnog op te pakken. Voor nu zoeken we naar een afgeslankte vorm om hier verder invulling aan te geven.

3.1.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 1 Bestuur en dienstverlening (- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
01.01	Kosten inzake implementatie RIS / BIS	L	200	-	-	-	I		
01.02	Digitalisering bouwdoossiers	L	105	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
01.03	Omzetten krediet vervanging AV middelen raadzaal in bijdrage SP71	L	-	-24	-24	-23	S		
01.03	Omzetten krediet vervanging AV middelen raadzaal in bijdrage SP71	L	-	24	24	23	S		
01.04	Hogere legesinkomsten burgerzaken	L	390	-	-	-	I		
01.04	Hogere legesinkomsten burgerzaken	B	-390	-	-	-	I		
01.05	Onttrekking reserve verkiezingen	L	161	-	-	-	I		
01.05	Onttrekking reserve verkiezingen	B	-161	-	-	-	I	Ja	Egalisatiereserve verkiezingen
	Resultaat programma 1		305	-	-	-			

3.1.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers:

Kosten implementatie RIS en BIS

Eerder dit jaar is de aanbesteding Raadsinformatiesysteem en Bestuurlijk informatiesysteem (RIS/BIS) afgerond. De kosten daarvoor zijn gezamenlijk door college en raad gedekt uit beide begrotingen. Het is de bedoeling dat de volledige kosten voor de implementatie nu drukken op de begroting van de raad, maar daarvoor is geen budgettaire ruimte. Deze post is bij de Kadernota aangekondigd en kan nu worden geconcretiseerd.

Digitalisering bouwdoossiers

Het project digitalisering bouwdoossiers blijkt in de praktijk complexer te zijn dan vooraf ingeschat. Mede veroorzaakt doordat er in heel het land nog weinig ervaring is opgedaan met het grootschalig digitaliseren van dit soort dossiers. Daardoor is de doorlooptijd langer dan bij de aanvang was ingeschat. Oorspronkelijk zou het project deze zomer worden afgerond. In de geactualiseerde planning loopt het project door tot 2023, evenals de kosten die daarmee hoger uitvallen. Inzet is wel om de beoordeling van de scanwerkzaamheden en het verwerken van de facturen voor 2022 af te ronden.

Budgetneutrale wijzigingen:

Krediet vervanging AV middelen raadzaal omzetten in bijdrage SP71

In de begroting van Leiden is nog een investering opgenomen voor vervanging van Audio Visuele middelen in de raadzaal. Bij de verbouwing van het stadhuis worden deze AV middelen vervangen. AV middelen worden echter als een dienst door SP71 geleverd en hiervoor brengt SP71 een jaarlijkse bijdrage in rekening. Voorgesteld wordt om de bij de investering horende kapitaallasten om te zetten in een bijdrage aan SP71.

Legesinkomsten burgerzaken

De legesinkomsten burgerzaken zijn naar verwachting per saldo € 100.000 hoger. Omdat er meer producten zijn afgegeven is er ook incidenteel extra inhuur geweest, derhalve zijn de personele lasten ook € 100.000 hoger. De producten waar voornamelijk meer afgiften zijn geweest dan geraamd zijn de reisdocumenten en naturalisaties. Bij de naturalisaties wordt dit veroorzaakt doordat er veel Syriërs zijn die 5 jaar in Nederland zijn en de Nederlandse nationaliteit mogen aanvragen. Bij de reisdocumenten speelt corona een rol. Vorig jaar waren er weinig vakanties in het buitenland waardoor mensen het vernieuwen van hun reisdocument hebben uitgesteld tot dit jaar.

Verkiezingen

In 2020 zijn extra corona middelen ontvangen voor de verkiezingen in 2021. Deze middelen zijn in 2020 in de reserve verkiezingen gestort. In 2021 moeten deze middelen onttrokken worden aan de reserve verkiezingen.

2

Veiligheid

Veiligheid

<i>Programmanummer</i>	2
<i>Commissie</i>	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
<i>Portefeuille(s)</i>	Bestuur, Veiligheid en Handhaving Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Veiligheid luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad die veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven in samenwerking met bewoners en partners.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

In de 1e Voortgangsrapportage 2021 gaven we aan dat de eerste twee maanden van 2021 voor wat betreft de criminaliteitscijfers een continuering gaf te zien van de trend van 2020 ten gevolge van de coronacrisis d.w.z afname van de traditionele criminaliteit en toename van cybercrime en overlast.

Op hoofdlijnen is dat beeld gelijk gebleven maar er zijn wel nuanceringen.

Belangrijk is dat de aanpak van ondermijning dat de hoogste prioriteit heeft in het programma Veiligheid op stoom is gekomen. Het aantal signalen dat binnen is gekomen bij het team en het aantal BiBob-procedures is sterk gestegen en ook is er goede voortgang in het vastgoedproject. Met die ontwikkeling neemt ook de druk op de capaciteit toe. Dit betekent dat de komende tijd scherpe keuzes zullen moeten worden gemaakt.

In juli van 2021 de zorginstellingen in Leiden, de brandweer Hollands-Midden en de gemeente het convenant 'De Leidse zorg brandveilig ondertekend'. In het convenant zijn afspraken vastgelegd die tot doel hebben via een risicogestuurde aanpak de brandveiligheid in de Leidse zorginstellingen te verbeteren.

V.w. b betreft de nuanceringen bij de cijfers over overlast en criminaliteit zien we dat de geluidsoverlast in de eerste helft van 2021 is toegenomen t.o.v. van die zelfde periode vorig jaar maar dat die toename na de eerste drie maanden afvlakt en dat de overlast jeugd na een sterk stijging in de eerste maanden van 2021 nu gedaald is onder het niveau van 2020.

M.b.t. cybercrime is de horizontale fraude (oplichting veelal via internet) over het eerste half jaar van 2021 toegenomen met 11% (was een toename van 27 % na de eerste twee maanden) we zien dus een afname met begin van dit jaar maar nog wel een lichte stijging t.o.v. van vorig jaar. De fraude met online handel die ook onderdeel uitmaakt van horizontale fraude is echter afgenomen met 15% t.o.v. 2020 (na de eerste twee maanden een toename van 10%). In de eenheid Den Haag is er ook een afname met 2% nadat er in de eerste twee maanden nog een toename was met 35% t.o.v. dezelfde periode in 2020. Het is echter nog te vroeg om hier conclusies uit te trekken

3.2.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 2A Veiligheid

Doel	Prestatie	
2A1 Beperken criminaliteit, bewaken democratische rechtsstaat	2A1.1 Aanpak ondermijning	✓
	2A1.2 Voorkomen of aanpakken radicalisering en polarisatie	✓
	2A1.3 Voorkomen cybercrime / gedigitaliseerde criminaliteit	✓
	2A1.4 Inzet Veilig Thuis	✓
	2A1.5 Inzet Veilige Publieke taak	✓
2A2 Beperken criminaliteit en overlast in de woonomgeving	2A2.1 Beperken van overlast van personen die verward gedrag vertonen	✓
	2A2.2 Beperken van overlast in de woonomgeving	✓
	2A2.3 Preventie woninginbraken	✓
	2A2.4 Regievoering samenwerking jaarwisseling / vuurwerk	✓
	2A2.5 Inzet buurt- en wijkveiligheid	✓
	2A2.6 Aanpak fietsendiefstal en fietsoverlast	⚠
2A3 Beperken jeugdoverlast en criminaliteit	2A3.1 Stedelijke jeugdaanpak	✓
2A4 Optimale preventie en aanpak branden, rampen en crises	2A4.1 Realiseren van BRL-vakbekwame gemeentelijke crisisorganisatie	✓
	2A4.2 Planvorming rondom grootschalige risicovolle evenementen	✓
	2A4.3 Inzet bij rampen en crises	✓
	2A4.4 Optimale preventie brandveiligheid	✓
2A5 Veilig ondernemen en veilig uitgaan	2A5.1 Risicoscan, coördinatie vergunningverlening evenementen	✓
	2A5.2 Handhaven bij evenementen	✓
	2A5.3 Bijdrage aan veilig ondernemen	✓
	2A5.4 Handhaven coffeeshopbeleid / Regulering wietteelt	✓
	2A5.5 Coördinatie vergunningverlening horeca	✓
	2A5.6 Handhaven horecaregelgeving	✓
	2A5.7 Handhaven prostitutiebeleid	✓

Toelichting doelenboom beleidsterrein 2A veiligheid

2A1.1 Aanpak ondermijning

Het versterkingsproject 'Geldstromen in de Leidse vastgoedwereld' loopt gestaag door. Inmiddels is er regionaal en landelijk belangstelling voor het project. Er wordt gekeken om het project ook na 2022 te continueren.

2A2.6 Aanpak fietsendiefstal en fietsoverlast

Dit jaar zijn er geen fietsgraveeracties geweest.

3.2.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting 2021.

3.2.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting 2021.

3

Economie

Economie

Programmanummer	3
Commissie	Werk en Middelen
Portefeuille(s)	Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Werk, Inkomen, Economie & Cultuur

De missie van het programma Economie luidt:

De gemeente Leiden staat voor een vitale en duurzame economische structuur in samenwerking met haar stadspartners en de regio.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Volgens het Centraal Planbureau lijkt de economie zich nu veerkrachtig te herstellen maar de onzekerheid van corona blijft. De economie in 2021 zou bijna met 4% groeien. Dit kan per regio verschillen. Bij deze raming gaat het CPB uit dat er geen grootschalige nieuwe contactbeperkingen komen.

Het programma Economie omvat 11 verschillende prestaties. Deze prestaties zijn volop in uitvoering. Een aantal is gericht op het opvangen van de gevolgen van de coronacrisis en een aantal komt voort uit een langere termijnplanning. Bij elke prestatie is gekeken om vitaler en duurzamer uit de crisis te komen. Dat Leiden een internationale kenninstad is, helpt hierbij. Samen met stadspartners werken we aan de voortgang van de prestaties. Zo wordt er bijvoorbeeld uitvoering gegeven aan de Bedrijventerreinenstrategie met de deelname van bedrijventerrein De Waard aan de Challenge voor verduurzaming van bedrijventerreinen in de regio.

Er zijn digitale stadsbijeenkomsten georganiseerd in het kader van de participatie voor de Visie bezoekerseconomie, de beleidsnota Toeristische verhuur van woonruimte 2021 en het Retail- en warenmarktbeleid 2021. De komende maanden worden deze beleidsstukken ter besluitvorming aangeboden. We gaan door met onze inzet en inspanningen om als gevolg van de coronacrisis de basisvoorzieningen en leefbaarheid van de binnenstad naar omstandigheden op peil te houden. We zijn finalist voor Beste Binnenstad in 2021 en we treffen voorbereidingen voor de European City of Science 2022.

De partners van het Stagepact van Economie071 zijn volop bezig met onder andere de organisatie van een online stagebeurs in september, met als doel het aantal stagetekorten op te lossen. Ook is de stagejager inmiddels een aantal maanden aan de slag en boekt goede resultaten. Op het Leiden Bio Science Park wordt hard gewerkt aan oplossingen voor de coronapandemie en hoe een dergelijke pandemie in de toekomst kan worden voorkomen. Met onze inzet zorgen we ervoor dat het park zich kan blijven ontwikkelen naar een innovatiedistrict en zich internationaal kan profileren. Met het Stimuleringsfonds hebben we een aantal start ups zoals Water in the cloud en Inventeers financieel kunnen steunen. Zij spelen in op de snel veranderende wereld en vergroten de weerbaarheid en veerkracht van onze lokale economie. We zijn gestart met een nieuw project binnen Economie071: de MKB-deals digitalisering. Met subsidie vanuit de provincie gaan we MKB-ers in Leiden en de regio ondersteunen bij de digitalisering van hun bedrijf.

Als gemeente nemen we ook zelf onze verantwoordelijkheid door de markt te prikkelen te verduurzamen. Dat doen we door maatschappelijk verantwoord in te kopen, onze bouwprojecten in bijvoorbeeld de openbare ruimte duurzaam te ontwerpen en circulair uit te voeren. En door actief samen te werken met ondernemers en instellingen om samen vorm te geven aan de circulaire economie van de toekomst.

Samen met Economie071 brengen we de gevolgen van de coronapandemie op de Leidse economie en die van de regio in kaart. Met de provincie pakken we regionale uitdagingen aan, zoals de bedrijventerreinen en de kantorenaanpak. Leiden werkt als G40 gemeente mee aan een position paper voor het economisch herstel en transitie, dat wordt aangeboden aan het ministerie van Economische Zaken. Periodiek praten we bij met het ministerie van Economische Zaken over de landelijke economische ontwikkelingen die Leiden raken en de ontwikkelingen in Leiden om input te geven voor het landelijke beleid.

3.3.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 3A Ruimte om te ondernemen

Doel	Prestatie	
3A1 Betere ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven en instellingen	3A1.1 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering	⚠
	3A1.2 Doorontwikkeling Leiden Bio Science Park (LBSP)	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 3A Ruimte om te ondernemen

3A1.1 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering.

Deze prestatie bestaat uit 9 verschillende onderdelen. Hiervan krijgen 7 onderdelen een groen stoplicht en worden verder niet toegelicht. De volgende twee onderdelen kleuren niet groen:

Onderdeel 6. Markten

Dit onderdeel krijgt een oranje stoplicht. Vanaf 28 april jl. mochten de non-food marktkoopliden door het versoepelen van de coronamaatregelen weer op de diverse weekmarkten in Leiden te staan. De coronamaatregelen hebben een negatieve invloed op de totaal te innen standplaatsgelden over 2021..

Onderdeel 8. Ligplaatsenbeleid

Een rood stoplicht voor dit onderdeel omdat er in 2021 geen voorstellen komen voor aanpassing van dit beleid. Tijdens het proces van het opstellen en aanpassen van de Verordening fysieke leefomgeving is gebleken dat het borgen en reguleren van het gebruik van het openbaar water en de walkanten door (woonboot)bewoners, recreanten van binnen en buiten leiden en (bedrijfsvaart)ondernemers een onderwerp is dat een integrale benadering vraagt in regelgeving en aanpak. Daarmee is het een onderwerp dat bij uitstek geschikt is om op te nemen in het omgevingsplan. In de loop van 2022, na inwerkingtreding van de Omgevingswet, zal daarom worden gestart aan de uitwerking hiervan met als doel opname in het Leids omgevingsplan.

3A1.2 Doorontwikkeling Leiden Bio Science Park

In aanvulling op het groene stoplicht willen wij hier de verkoop van een perceel grond aan de Mendelweg aan de Stichting Naturalis noemen. Naturalis bouwt op deze plek een parkeergarage die naast het parkeren voor bezoekers ook gebruikt zal worden door medewerkers en bezoekers van het LBSP. Daarnaast wordt de parkeergarage ingericht als Park & Ride plus voorziening voor bijvoorbeeld bezoek aan de binnenstad. Dit is een proef in het kader van de Agenda Autoluwe Binnenstad.

Beleidsterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen

Doel	Prestatie	
3B1 Sterker ondernemersklimaat	3B1.1 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in Leiden	✓
	3B1.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap	✓
3B2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3B2.1 Stimuleren en acquisitie van kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 3B Faciliteren en stimuleren van ondernemen.

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 3C Marketing en promotie

Doel	Prestatie	
3C1 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan Leiden	3C1.1 Citymarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid	✓
	3C1.2 Faciliteren Centrummanagement Leiden en marketing- en activiteiten campagne binnenstad	✓
	3C1.3 Inspanningen en programmasturing Binnenstad	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 3C Marketing en promotie.

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 3D Circulaire economie

Doel	Prestatie	
3D1 Circulaire Economie Een economie waar materialen afkomstig zijn uit hernieuwbare bronnen en efficiënt worden gebruikt, waar de focus verschuift van bezit naar gebruik en waar nieuwe arbeidsplaatsen ontstaan gerelateerd aan reparatie en recycling.	3D1.1 Transitie naar circulaire bouw, infrastructuur en gebiedsontwikkeling	✓
	3D1.2 Van afval naar materiaalstromen	✓
	3D1.3 Maatschappelijk verantwoord inkopen	✓

Toelichting doelenboom beleidsterrein 3D Circulaire economie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.3.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 3 Economie
(- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
03.01	Aanleg glasvezel Leiden	L	50	-	-	-	I		
03.02	Lagere inkomsten markten	B	190	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
	Resultaat programma 3		240	-	-	-			

3.3.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers:

Aanleg glasvezel Leiden

Voor de coördinatie voor de uitrol van glasvezel door de provider in geheel Leiden is een projectteam benodigd. Aangezien het om een grootschalige uitrol gaat van ongeveer 450 kilometer de komende drie tot maximaal zes jaar, ligt een projectmatige aanpak met één aanspreekpunt vanuit het gemeentelijk Projectbureau het meest voor de hand. Het voorstel betreft een multidisciplinair project met betrokkenheid van meerdere afdelingen en externe stakeholders. De gebruikelijke procedures voor het indienen van instemmingsbesluiten blijven gelden maar voor de aanleg van tracés van deze lengte is het noodzakelijk om daarnaast een projectteam op te zetten die de uitrol van glasvezel op de meest wenselijke en efficiënte manier kan coördineren. De op te stellen samenwerkingsovereenkomst (SOK) vormt de basis voor de afspraken met provider en het inrichten van een projectteam met alle belanghebbenden aan tafel.

De geschatte kosten van het projectteam bedragen voor dit jaar € 50.000. Hiervoor is momenteel geen dekking. Uitgangspunt is dat toekomstige legesinkomsten deze kosten zouden moeten kunnen dekken. Komende periode zullen we gebruiken om te berekenen of we de reguliere inzet (die benodigd is bij een aanvraag) en de extra inzet (voor dit traject) daadwerkelijk kunnen dekken uit de leges die de provider zal betalen. Bij de Kaderbrief 2022 komen we indien nodig hierop terug.

Budgetneutrale wijzigingen:

Markten

Vanwege corona is ook in 2021 de markt verplaatst. Alleen food en aan drogisterij-artikelen verwante kramen hebben een standplaats. Facturering vindt plaats op basis van werkelijke stadagen en er wordt een bedrag naar rato van het jaartarief in rekening gebracht. De verwachte inkomsten zullen naar verwachting € 190.000 lager zijn. Verwacht wordt dat van het Rijk via het gemeentefonds volledige compensatie zal worden ontvangen. Deze verwachte inkomsten worden geraamd in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

4

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid

Programmanummer	4
Commissie	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
Portefeuille(s)	Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte Duurzame Verstedelijking, Ruimte & Wonen

De missie van het programma Bereikbaarheid luidt:

De gemeente Leiden wil goed bereikbaar zijn. De komende jaren wordt ingezet op duurzame mobiliteit, waarbij voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer voorrang krijgen. Door de aanleg van een goede hoofdontsluitingsstructuur, het zoeken naar nieuwe vormen van vervoer, het optimaal gebruiken van parkeervoorzieningen en het autoluw maken van de binnenstad wil de gemeente Leiden de leefbaarheid, duurzaamheid en bereikbaarheid verbeteren.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

De uitvoering van de Mobiliteitsnota, Parkeervisie en agenda Autoluwe Binnenstad is volop in gang. Diverse bedrijven werken aan de zero emissie stadsdistributie. Zo is er door Citybarge en Renewi in samenwerking met Inzamelhelden een pilot gestart met vervoer van bedrijfsafval over water. Ook de gemeente draagt haar steentje bij door steeds meer zero-emissie in te kopen en op te treden als launching customer (klant die cruciaal is bij een succesvolle marktintroductie), bijvoorbeeld bij de inkoop van bedrijfskleding.

We zijn blij met de komst van een tweede aanbieder van laadpalen op de Leidse markt. Bewoners hebben nu de keus tussen ParknCharge en Allego.

De Agenda Autoluwe Binnenstad is in uitvoering gegaan. Er zijn twee hinderlijke parkeerplaatsen verwijderd in de Salomonsteeg en het kaderbesluit voor een autoluwe Kaasmarkt is genomen.

Het voormalige parkeerplein Lakenplein heeft een metamorfose ondergaan als groen Lakenpark.

Voor bezoekers van de stad wordt bij de nieuwe garage aan de Mendelweg een pilot Park +Ride voorziening gerealiseerd. De overeenkomsten hiervoor zijn ondertekend. Er zijn diverse maatregelen in voorbereiding; vergroening havenhoofd, Havenplein, Koepoortsbrug, Noordeinde, Jan van Houtkade, Veerplein, verkeersonderzoek naar het afsluiten van Rijnzichtbrug / Turfmarktbrug, onderzoek naar alternatieve busroute voor Stationsweg, maatregel kortparkeren om straatparkeren voor een groot deel om te zetten naar vergunninghoudersparkeren, de uitbreiding voetgangersgebied Nieuwe Rijn/Botermarkt en Steenschuur, maatregel tegen hard rijden in de Clarensteeg, verkeersveiligheidsmaatregelen Zijlsingel en handhaving inrijverbod Breestraat door middel van ANPR-camera's. De afsluitingen Langebrug en Oude Rijn zullen na de zomer starten.

Fase 1 van de Centrumroute (Jan van Houtbrug Levendaal) en fase 2 (Hooigracht - St Jorissteeg - Pelikaanstraat) zijn gereed en worden overgedragen aan beheer. Fase 3 (Langegracht) is nu in uitvoering en fase 4 (Schuttersveld) is in voorbereiding.

Voor de Leidse Ring Noord is voor deelproject Plesmanlaan het uitvoeringsbesluit vastgesteld en loopt nu de aanbesteding. Voor het deelproject Schipholweg wordt het uitvoeringsbesluit voorbereid, waarna de aanbesteding start. Voor het deelgebied Willem de Zwijgerbrug is de aanbesteding is gestart. Het uitvoeringsbesluit voor het deelproject Engelendaal heeft de Leiderdorpse raad op 12 juli 2021 vastgesteld, in september volgt de Leidse raad. Voor deelproject Oude Spoorbaan wordt het uitvoeringsbesluit voorbereid.

De herinrichting van de Boshuizerkade loopt volgens planning en zal dit jaar worden afgerond.

Het uitvoeringsbesluit voor de uitbreiding van het reguleringsgebied parkeren is vastgesteld door het college. De raad heeft het benodigde budget beschikbaar gesteld voor de uitbreiding van het reguleringsgebied. De uitbreiding van het gereguleerd gebied is nodig voor de verstedelijkingsopgave en biedt kansen voor de leefbaarheid in de gebieden.

De bewegwijzering voor auto- en fiets en het parkeer reizigers informatie systeem zijn opgeleverd.

Een goede ontwikkeling voor onze bezoekers van de stad en ter voorkoming van zoekverkeer.

Ter stimulering van de fiets en verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte wordt geïnvesteerd in fietsenstallingen rondom het kernwinkelgebied. Het huurcontract en financiering van de Mosterdsteegstalling is gereed gekomen. De oplevering wordt in de tweede helft van 2022 verwacht.

En ook op het gebied van openbaar vervoer is er een mijlpaal bereikt. Sinds zondag 9 mei rijden vanaf Leiden centraal de nieuwe R-Net buslijnen naar Katwijk en Noordwijk.

3.4.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 4A Langzaam verkeer

Doel	Prestatie	
4A1 Meer fietsgebruik	4A1.1 Opstellen fietsbeleid	✓
	4A1.2 Verbeteren Fietsroutes	✓
	4A1.3 Noord-zuid verbindingssas Leiden Bio Science Park	⚡
4A2 Betere looproutes	4A2.1 Opstellen voetgangersbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4A Langzaam verkeer

4A1.3 Noord Zuid Verbindingsas Leiden Bio Science Park

De besluitvorming voor het kaderbesluit is vertraagd. Het afgelopen jaar zijn verschillende ontwerpvarianten voor de Darwinweg / Sandiforddreef verkend. Dit heeft vanwege de complexiteit nog geen voorkeursvariant opgeleverd. De verwachting is voor dit knelpunt dat dit in 2022 wel het geval zal zijn en dat dan een kaderbesluit volgt. Voor opgave Posthofrotonde/T-splitsing Wassenaarseweg zijn op basis van het in 2020 uitgevoerde verkeersonderzoek stappen gezet. Er wordt gekozen voor verdere voortgang eerst de verschillende oplossingsvarianten met de belangrijkste stakeholders te bespreken. Deze andere aanpak heeft het project vertraagd. De verwachting is dat in 2022 een Kaderbesluit kan worden genomen.

Beleidsterrein 4B Openbaar vervoer

Doel	Prestatie	
4B1 Meer gebruik van het openbaar vervoer	4B1.1 Opstellen openbaar vervoer beleid	✓
	4B1.2 Realisatie afspraken HOV-overeenkomst Z-Holland Noord	✓
	4B1.3 Verbeteren OV infrastructuur	⚡
	4B1.4 Verbeteren kwaliteit busstation en aanrijroutes	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4B Openbaar vervoer

4B1.3 Verbeteren OV infrastructuur

Het project Toegankelijk bushaltes loopt door tot in 2022. Het project heeft vanwege de coronapandemie vertraging opgelopen. Van de circa 207 haltes die Leiden heeft zijn er reeds 76 toegankelijk gemaakt. 35 Haltes zullen nog in het najaar van 2021 worden aangepakt, de aanbesteding daarvoor heeft deze zomer plaatsgevonden. 27 Haltes zullen in 2022 middels een apart project worden opgepakt. De resterende 69 haltes worden, middels werk met werk maken, meegenomen in lopende ruimtelijke en infrastructurele projecten.

Beleidsterrein 4C Autoverkeer

Doel	Prestatie	
4C1 Betere doorstroming op het Leidse wegennet	4C1.1 Opstellen beleid autoverkeer	✓
	4C1.2 Autoluwe binnenstad	✓
	4C1.3 Rijnlandroute	⚡
	4C1.4 Leidse Ring Noord	✓
	4C1.5 Verbeteren knelpunten wegennet	✓
	4C1.6 Herinrichten centrale infrastructuur Leiden Bio Science Park	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4C Autoverkeer

4C1.3 RijnlandRoute

Zoals in de 1e Voortgangsrapportage is gemeld, loopt de planning van de provincie vertraging op vanwege een noodzakelijke herziening van het Provinciaal Inpassingsplan (PIP). De inpassing van een busbaan op de

Europaweg en noodzakelijke asverschuivingen op het Lammenschansplein van de beide bruggen (Trekvlietbrug en Lammebrug) zijn hiervan de redenen. Naast deze noodzakelijke PIP-herziening wacht de provincie het definitief Esthetisch Programma van Eisen af alvorens met de aanbesteding formeel te starten. De aanbesteding zal vermoedelijk door de provincie begin 2022 worden gestart.

Beleidsterrein 4D Parkeren

Doel	Prestatie	
4D1 Meer parkeerquantiteit en betere parkeerqualiteit	4D1.1 Opstellen parkeerbeleid	✓
	4D1.2 Parkeermanagement	✓
	4D1.3 Uitvoeren maatregelen autoparkeren	✓
	4D1.4 Uitvoeren maatregelen fietsparkeren	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 4D Parkeren

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 4E Leefomgeving

Doel	Prestatie	
4E1 Betere leefomgeving door verkeersmaatregelen	4E1.1 Verkeersveiligheidsbeleid	✓
	4E1.2 Uitvoeren verkeersmaatregelen op wijkniveau	✓
	4E1.3 Verkeersmanagement	✓
4E2 Verduurzaming mobiliteit	4E2.1 Uitvoeren maatregelen verduurzaming mobiliteitsbeleid	✓

Toelichting doelenboom 4E Leefomgeving

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de 1e Voortgangsrapportage.

3.4.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting 2021.

3.4.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Budget-neutrale wijzigingen:

Haagweg

In het Beleidsprogramma Fiets Leiden 2020 - 2030 is de regionale fietscorridor Leiden – Den Haag Oost benoemd. Daarnaast wordt de kleine fietsrotonde op de kruising Haagweg Zuid – Churchilllaan aangepast. Het verbeteren van de route over de Haagweg Zuid heeft een groot effect op de bereikbaarheid van Leiden. Betere fietsroutes dragen bij aan meer fietsgebruik. Meer fietsen houdt Leiden leefbaar, bereikbaar, schoon en is gezond. Voor dit project is reeds een bedrag van € 682.500 beschikbaar. Uit de meest recente raming blijkt dat dit bedrag niet toereikend is. Extra krediet van € 325.000 is benodigd om deze fietsroute te realiseren. Dit wordt gedekt door het verlagen van het beschikbaar gestelde krediet UVP Wijkcirculatie en veiligheid.

Ophogen voorbereidingskrediet Haarlemmerstraatparkeergarage

De uitwerking van de Parkeergarage Haarlemmerstraat heeft meer inzet gekost vanwege beperkte capaciteit, extra inzet voor participatie en er was sprake een grotere technische complexiteit van de ophoging en renovatie van de parkeergarage. Voorbeelden daarvan zijn het aanbrengen van een brandmeldinstallatie, het maken van een plan voor het (her)plaatsen van antennes voor telecomexploitanten, het vinden van een locatie voor technische installaties en het maken en actualiseren van de technische tekeningen. Allemaal onderwerpen die op voorhand niet waren (te) voorzien. Daarnaast treedt mogelijk een vertraging op, hetgeen ook leidt tot langer lopende projectkosten. Voorgesteld wordt krediet op te hogen met € 150.000. In het meerjareninvesteringsplan is hiervoor een investering opgenomen.

Krediet Oude Herengracht afsluiten

Bij het uitvoeringsbesluit Centrumroute Langegracht is krediet beschikbaar gesteld voor reconstructie Oude Herengracht. Er resteert nog een krediet voor de ontwerpfase. Dit budget is niet meer benodigd voor de realisatiefase van de reconstructie van de Oude Herengracht. Daartoe wordt voorgesteld dit krediet te verlagen met € 32.192 te verlagen en af te sluiten. Vanwege een verwacht tekort op het project Koepoortsbrug wordt voorgesteld de afgeraamde investeringsvolume van € 32.192 terug te zetten in het MIP om het verwachte tekort op het project Koepoortsbrug te dekken. Dit verwacht tekort is ontstaan omdat er extra inzet nodig is voor de participatie en er andere uitgangspunten gehanteerd moeten worden voor het ontwerp dan waarmee bij de projectramingen rekening is gehouden. Dit mede als gevolg van de besluiten over programma Autoluwe binnenstad en de herinrichting van de Jan van Houtkade.

5

Omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit

Programmanummer	5
Commissie	Leefbaarheid en Bereikbaarheid
Portefeuille(s)	Duurzame Verstedelijking, Ruimte & Wonen Bestuur, Veiligheid en Handhaving Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte

De missie van het programma Omgevingskwaliteit luidt:

De gemeente Leiden staat voor een stad met een openbare ruimte die schoon, heel en veilig is, waar mensen graag vertoeven en die uitnodigt tot verantwoordelijk gedrag. Zij doet dit samen met alle gebruikers. Om de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden moet Leiden zich aanpassen om de gevolgen van klimaatverandering aan te kunnen en de biodiversiteit te vergroten.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Het traject van de wijkvervangingen inclusief de bijbehorende voorbereiding verloopt voorspoedig. Het uitvoeringsbesluit voor het Houtkwartier-Oost is in januari vastgesteld en gaat vanaf de zomer in uitvoering. Voor de Professorenwijk-Oost en Gasthuiswijk fase 1 zijn de uitvoeringsbesluiten in juni aangeboden. Ook het kaderbesluit voor de Hoge Mors is in juli 2021 ter besluitvorming aangeboden. Voor Vogelwijk-Raadsherenbuurt en Gasthuiswijk-Haagweg- Zuid fase 2 gebeurt dit in november. Vanwege de intensieve participatietrajecten (in coronatijd) om een breed draagvlak onder de bewoners en overige stakeholders voor de ontwerpen te krijgen is de planning uitgelopen ten opzichte van de eerder opgegeven planning. Voor de wijk Meerburg is na verschillende onderzoeken gekozen om ook dit project te gaan voorbereiden. Het Kaderbesluit zal begin 2022 ter besluitvorming worden aangeboden. Parallel wordt het warmtenet voor deze wijk vanuit programma duurzaamheid ge-engineerd zodat in het ondergronds ontwerp hier rekening mee kan worden gehouden. In het project vindt afstemming plaats met de woningbouwontwikkeling van Portaal en De Sleutels langs Spaarnestraat – Drechtstraat.

Conform onze vijfjarige cyclus is gewerkt aan de actualisatie van de beheerplannen voor de kapitaalgoederen gedurende de planperiode 2022-2026. Die actualisering leidt tot nieuw inzicht over het geldbedrag dat jaarlijks nodig is voor onderhoud en beheer van gemeente-eigendommen in de stad, zoals bruggen, walmuren, straten, walmuren, kortom de kapitaalgoederen. De actualisering is verwerkt bij de kaderbrief 2022-2024.

De speelplaatsen “Doorbraak” en “JUP” zijn bijna geheel opgeleverd en staan op het punt om overgedragen te worden. Met name de Doorbraak met waterspeelmogelijkheid is een groot succes. Beheer technisch kwam de waterspeelplaats die gevoed wordt met schoon grondwater goed uit de waterkwaliteitskeuring.

Ook dit jaar heeft handhaving op de coronamaatregelen de hoogste prioriteit gekregen, wat veel inzet heeft gekost. Desondanks zijn ook veel andere reguliere taken verricht. Deze hebben echter door corona tijdelijk minder aandacht gekregen, zoals ook al is aangegeven in het Uitvoeringsprogramma Handhaving 2021.

Er is doorlopend verder gewerkt aan het implementeren van de ecologische adviezen van de stadsecoloog om te investeren in een basiskwaliteit natuur in Leiden. Om de inwoners in de stad te betrekken, communiceren wij op verschillende manieren over de natuur in de stad. De website natuur.leiden.nl is in het voorjaar online gegaan en via een aantal educatieve filmpjes hebben wij uitleg gegeven over ons groenbeleid. Bijvoorbeeld over het continueren van duurzame natuurmonitoring via het [stadsnatuurmeetnet](#), waarvan de data wordt ontsloten via de website, maar ook hebben we in een filmpje uitleg gegeven over ons aangepaste [maaibeheer](#).

Door deze wijziging van het maaibeheer is onder andere het leefgebied van bijen in Park Matilo verbeterd. Park Matilo vormt een belangrijk onderdeel van het bijenlandschap in Leiden Oost. Uit onderzoek blijkt dat er veel verschillende wilde bijen voorkomen. We werken nu verder, zodat we Park Matilo kunnen uitroepen tot bijenreservaat.

3.5.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 5A Verharde openbare ruimte

Doel	Prestatie	
5A1 Schoon, heel en veilig	5A1.1 Ontwikkelen beleid openbare ruimte	✓
	5A1.2 Openbare ruimte projecten programma Binnenstad	✓
	5A1.3 Beheren openbare ruimte	⚠
	5A1.4 Inzamelen huishoudelijk afval	✓
	5A1.5 Beheren contracten buitenreclame	✓
	5A1.6 Handhaven gebruik openbare ruimte	✓
	5A1.7 Werken voor derden cluster beheer	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5A Verharde openbare ruimte

5A1.3 Beheren openbare ruimte

Uitvoeren straatreiniging en graffitibestrijding: de overlast van zwerfafval en dumping is de afgelopen periode toegenomen. Dit is terug te zien in de hoeveelheid meldingen. De verklaring is m.n. de toegenomen druk op de openbare ruimte als gevolg van de lockdown. Nu we langzaam weer terugkeren naar een normale situatie is de verwachting dat hiermee ook de overlast zal afnemen. We zullen de situatie komend half jaar specifiek blijven monitoren. Indien komende maanden blijkt dat het gebruik van de openbare ruimte intensiever blijft dan voor de coronaperiode, dan zal een voorstel worden gedaan om de reguliere reinigingscapaciteit structureel te verhogen om zo beeldkwaliteit B te kunnen blijven bieden.

Verminderen van overlast in eigen wijk: nu we sinds juli (Reiniging) en september (Handhaving) de hotspotaanpak weer kunnen oppakken, verwachten we dat we de overlast weer kunnen terugdringen. Als dit niet zo is, doen we aanvullende voorstellen.

Tot eind dit jaar monitoren we om te bekijken of de maatregelen leiden tot normalisatie van de situatie. In januari 2022 evalueren we, een eventueel voorstel tot verhoging van de reinigingscapaciteit volgt in februari 2022.

Beleidssterrein 5B Openbaar water en klimaatadaptatie

Doel	Prestatie	
5B1 Waterkwantiteit op orde en verbeteren waterkwaliteit	5B1.1 Klimaatadaptatie en ontwikkelen beleid waterkwaliteit	✓
	5B1.2 Beheren openbaar water en riolering	✓
5B2 Recreatieve waarde water vergroten	5B2.1 Ontwikkelen beleid gebruik openbaar water	✓
	5B2.2 Exploiteren havens en waterwegen	✓
	5B2.3 Behandelen ligplaatsvergunningen	✓
	5B2.4 Handhaven gebruik openbaar water	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 5B Openbaar water en klimaatadaptatie

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 5C Openbaar groen en biodiversiteit

Doel	Prestatie	
5C1 Ontwikkelen en beheren van het openbaar groen	5C1.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid stedelijk en regionaal groen	✓
	5C1.2 Renoveren en herinrichten parken	✓
	5C1.3 Beheren openbaar groen	✓
	5C1.4 Behandelen kapvergunningen	✓
5C2 Bevorderen biodiversiteit en dierenwelzijn	5C2.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid dierenwelzijn en biodiversiteit	✓
	5C2.2 Aanleggen Singelpark	✓
	5C2.3 Uitvoeren ontwikkelplan Oostvlietpolder	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5C Openbaar groen en biodiversiteit

5C1.1 Ontwikkelen en uitvoeren beleid stedelijk en regionaal groen

In Leiden-Oost zijn belangrijke stappen gezet om Park Matilo om te vormen tot bijenreservaat. Een goede impuls voor de biodiversiteit, want er zijn diverse zeldzame bijensoorten waargenomen. In 2021 gaan we verder met de voorbereiding van het project Lorentzkade als onderdeel van de Groene Hoofdstructuur. Dit project zal het bijenlandschap in Leiden-Oost verder versterken. Dit najaar worden daarnaast een drietal kleinere projecten binnen de Groene Hoofdstructuur gerealiseerd.

Beleidsterrein 5D Milieu en duurzaamheid

Doel	Prestatie	
5D1 Werken aan een klimaatneutrale en klimaatingerichte stad	5D1.1 Milieubeheer algemeen	✓
	5D1.2 Uitvoeren geluidsanering	✓
	5D1.3 Uitvoeren bodemsanering	✓
	5D1.4 Uitvoeren duurzaamheidsbeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 5D Milieu en duurzaamheid

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.5.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma5 omgevingskwaliteit
(- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
05.04	Lagere inkomsten Fiets Fout is Fiets Weg en weesfietsen als gevolg van corona	L	36	-	-	-	I		
05.04	Lagere inkomsten Fiets Fout is Fiets Weg en weesfietsen als gevolg van corona	B	32	-	-	-	I		
05.06	Stijging watersysteemheffing	L	60	-	-	-	S		
05.07	Stijging energiekosten Openbare verlichting	L	150	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
05.01	Singelpark	L	-70	-	-	-	I		
05.01	Singelpark	L	70	-	-	-	I	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
05.01	Singelpark	L	-	-	4	3	S		
05.01	Singelpark	B	-	-	-3	-3	S	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
05.01	Singelpark	L	-	-	-1	-1	S		
05.02	Terugbetaling van gestorte bijdrage bomenfonds en extra bomen in stevenshof	L	204	-	-	-	I		
05.02	Terugbetaling van gestorte bijdrage bomenfonds en extra bomen in stevenshof	B	-204	-	-	-	I	Ja	Reserve bomenfonds
05.03	Subsidie Strategisch Plan Verkeerveiligheid 2020 voor Wijkvervangingsproject Professorenwijk-Oost	L	-	-	-11	-10	S		
05.03	Subsidie Strategisch Plan Verkeerveiligheid 2020 voor Wijkvervangingsproject Professorenwijk-Oost	L	-	-	11	10	S	Ja	Reserve duurzame stad
05.08	Bijdrage Holland Rijnland voor Land van Ons	L	700	-	-	-	I		
05.08	Bijdrage Holland Rijnland voor Land van Ons	B	-700	-	-	-	I		
05.09	Kopgroep beheer	L	-	25	25	25	I		
05.09	Kopgroep beheer	B	-	-25	-25	-25	I		
	Resultaat programma 5		278	-	-	-			

3.5.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers:

Lagere inkomsten Fiets Fout is Fiets Weg en weesfietsen als gevolg van corona

Bij de activiteiten rond de weesfietsen en 'Fiets Fout is Fiets Weg' ontstaat in 2021 een financieel tekort omdat de inkomsten lager uitvallen. Deze inkomsten betreffen het bestuursdwangbedrag van € 26,00 dat mensen moeten betalen als zij hun fiets komen ophalen en de opbrengst van fietsen die niet meer zijn opgehaald door de eigenaar. Door de corona-uitbraak zijn nauwelijks fout geparkeerde fietsen en weesfietsen verwijderd waardoor deze inkomsten fors lager zijn dan in de voorgaande jaren. Naar verwachting gaan in september nieuwe acties met betrekking tot weesfietsen van start, maar de opbrengst zal lager zijn dan begroot. Naar inschatting zal het tekort over het 2e halfjaar uitkomen op € 68.000. Verwacht wordt dat van het Rijk via het gemeentefonds volledige compensatie zal worden ontvangen. Deze verwachte inkomsten worden geraamd in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Stijging watersysteemheffing

Het tarief voor de watersysteemheffing van Rijnland voor omslag openbare wegen is in 2020 (als gevolg van gewijzigde wet- en regelgeving) met ruim 26% gestegen t.o.v. het tarief in 2019 naar € 422,50 per hectare. Voor Leiden betekent dat een totale toename van circa € 60.000 in 2021. Voor 2022 en verder is deze stijging meegenomen in het nieuwe beheerplan.

Stijging energiekosten Openbare verlichting

In 2021 zijn de eindafrekeningen (facturen) van 2019 en 2020 ontvangen. Deze zijn hoger uitgevallen dan verwacht en hierin is in de begroting niet voorzien. Daarnaast is sprake van gestegen belastingen en milieuheffingen.

Budgetneutrale wijzigingen:

Singelpark

Leiden werkt aan het Singelpark: het langste, mooiste en spannendste stadspark langs de unieke Leidse singels. De projecten van fase 2 die in de brief op 9 april worden genoemd, zijn inmiddels gedefinieerd en er zijn budgetten toegekend. Ook is er cofinanciering vanuit Holland Rijnland (Regionaal Groenprogramma) beschikbaar gekomen voor de projecten Veerplein tot Plantsoen en Jan van Houtkade. Begin 2021 heeft het Team Singelpark van Stadslab Leiden, een rapport aangeboden aan De Vrienden van het Singelpark en de gemeente Leiden. Hierin wordt het belang benadrukt om te blijven investeren in het verbeteren van de kwaliteit van het Singelpark. In nauw overleg met het bestuur van de Vrienden van het Singelpark zijn uit verschillende aanbevelingen de volgende twee locaties genoemd waar op korte termijn een verbetering van het Singelpark kan worden gerealiseerd, passend in de ambities en kaders van het Beeldkwaliteitsplan Singelpark.

- **Versterking informele Singelparkpromenade Noordeinde-Koepoortsbrug**
Het succes van het Singelpark heeft als uitdaging om op sommige plekken de drukte aan te pakken door alternatieve routes aan te bieden. De 5e Binnenvestgracht is zo'n plek. Vanwege het smalle wegprofiel, de huidige verkeerssituatie (tweerichtingen, aanwezigheid buslijn) is echter de verwachting dat een Singelparkpromenade (volgens BKP Singelpark) op deze plek (herinrichting van-gevel-tot-gevel) niet op afzienbare termijn gerealiseerd kan worden. Daarnaast zijn hier geen investeringsmiddelen voor beschikbaar in de begroting van de gemeente. De projectopgave is om deze route te versterken zodat deze als wandelroute kan worden toegevoegd aan het Singelpark. Aan het her en der ontstaan van een olifantenpaadje is duidelijk zichtbaar is dat wandelaars de berm incidenteel gebruiken als wandelroute. De uitdaging is om deze route, zonder herinrichting van-gevel-tot-gevel, te versterken zodat deze als informele wandelroute kan worden toegevoegd aan het Singelpark. Dit vooruitlopend op (of als opmaat naar) een volwaardige Singelparkpromenade langs de Witte Singel op de lange(re) termijn.
- **Versterken verbinding begraafplaats Zijlpoort**
De Singelparkroute langs begraafplaats Zijlpoort vormt een belangrijke schakel in de route tussen het Ankerpark, via de Zijlpoort, naar het Blekerspark. Ondanks verbeteringen die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd voldoet de huidige inrichting op dit moment nog niet aan het beeldkwaliteitsplan Singelpark en is een groot knelpunt op het gebied van toegankelijkheid. De projectopgave betreft het realiseren van een singelparkwaardige en toegankelijke route en door aanpassingen aan de verharding, de trappen, het straatmeubilair en het verfraaien van de groene inrichting.

Voorgesteld wordt om een krediet beschikbaar te stellen van € 450.000. In 2019 is o.a. € 70.000 vanuit het Singelpark-Begraafplaats Groenesteeg gereserveerd voor de renovatie van de kerende muur op de begraafplaats Zijlpoort. Deze bijdrage is niet nodig voor de werkzaamheden aan de kerende muur en voorgesteld wordt dit geld in te zetten op het versterken van de verbinding begraafplaats Zijlpoort-Singelparkroute. Voorgesteld wordt de resterende € 380.000 in mindering te brengen op de investeringen

Singelpark in het MIP. Daarnaast wordt een verhoging van € 100.000 voor het krediet Singelpark overall gevraagd ter dekking van de gemeentelijke projectorganisatie Singelpark. Vanuit dit krediet worden de plankosten gedekt voor het overall projectmanagement Singelpark. Dit betreft o.a. de coördinatie van diverse projecten, afstemming vanuit het Singelpark met andere raakvlakprojecten, afstemming met de Vrienden van het Singelpark en de dekking van de initiatief- en haalbaarheidsfase van nieuwe deelprojecten.

Terugbetaling van gestorte bijdrage bomenfonds

Bij de jaarrekening 2019 is op basis van een inventarisatie, een deel van middelen in de voorziening Bomenfonds overgeheveld naar de reserve. De verwachting was dat op dat deel van het fonds geen verplichting op teruggave meer rustte. Van twee lang lopende projecten (start 2012-2014), te weten Groenoord en Lammenschanspark, is recentelijk informatie naar boven gekomen waaruit blijkt dat aan de verplichting tot herplanting is voldaan en daarmee hebben de betreffende partijen recht op teruggave van het gestorte bedrag. In totaliteit gaat het om € 203.578.

Daarnaast is er in de Stevenshof, in samenspraak met verschillende bewoners, een inventarisatie gedaan om te zien of hier extra bomen kunnen worden gerealiseerd. In het totaal is voor het plantjaar 2021 plek gevonden voor maar liefst 69 extra bomen. Dit bestaat uit o.a. een boomgaard bij de Magda de Haasstraat, extra bomen bij het speeleiland en grasveld Zuster Meijboomstraat, extra bomen bij de groene vluchtstrook Mary Zieldenrustweg, Aanvulling knotbomen Maartje Offerspad, extra bomen bij het park en water Ank van der Moerstraat en Anne Bijnakade, Truus Wijsmullertunnel en Trix Terwindstraat. Kosten voor deze operatie zijn berekend op € 77.885. Voor de groene kanskaart was al een onttrekking van € 150.000 geraamd. De werkelijk onttrekking valt over 2021 lager uit waardoor we deze kosten kunnen dekken uit de al geraamde onttrekking van de reserve bomenfonds.

Wijkvervangingsproject Professorenwijk-Oost

Voor het Wijkvervangingsproject Professorenwijk-Oost is in 2020 een subsidie Strategisch Plan Verkeerveiligheid aangevraagd voor 2021. De subsidie van € 300.000 is beschikt in 2020 met als voorwaarde dat de werkzaamheden zijn voltooid per september 2021. Door de omstandigheden (corona) was deze termijn niet haalbaar en om die reden niet verwerkt in de begroting. Het rijk heeft besloten dat de bestedingstermijn van de regeling wordt verlengd tot eind 2022.

Voorgesteld wordt de dekking van krediet WK FPDS VMOR Profeswijk - oost fase 1 aan te passen, door extra subsidie ad € 300.000 te ramen. De vrijvallende kapitaallasten ad € 10.500 om te zetten in een storting in de reserve duurzame stad, waaruit oorspronkelijk het krediet is gedekt.

Bijdrage Holland Rijnland voor Land van Ons

Op 30 juni heeft het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland besloten om in te stemmen met cofinanciering uit het Regionaal Groenfonds voor het project Land van Ons/ Universiteit van Leiden. Het project Land van Ons is een project van 10 jaar opgezet door 4 partijen: Land van Ons, Centrum voor Milieukunde/ Universiteit Leiden, Hoogheemraadschap van Rijnland en Holland Rijnland. Doel is onderzoek te doen naar mogelijkheden voor toekomstige agrarische activiteiten in veenweidegebied, op grondgebied van Land van Ons in de gemeente Kaag en Braassem. Omdat alleen via een gemeente cofinanciering kan worden aangevraagd heeft Leiden cofinanciering aangevraagd bij Holland Rijnland. Een voorschot van 700.000 is toegekend door Holland Rijnland en gestort bij Leiden. Dit is overgemaakt aan Het Land van Ons. Afspraken tussen Land van Ons, Leiden en Kaag en Braassem worden in een uitvoeringsovereenkomst vastgelegd.

Kopgroep Beheer

De gemeente Leiden is voorzitter van de Kopgroep Beheer. De kopgroep Beheer is een samenwerkingsverband tussen de beheerorganisaties van de gemeenten Almere, Leiden, Rotterdam, Zoetermeer en Zwolle. De samenwerking heeft 3 hoofddoelstellingen: verkoop het vak van beheer beter, zorg voor een betere opleiding voor toekomstgericht beheer en zorg voor samenwerking met ontwerpers. Een van de uitkomsten is de oprichting van de leerstoel Managing Public Space aan de WUR <https://www.wur.nl/en/project/maps.htm>. In de Kopgroep is afgesproken dat de deelnemende gemeenten met ingang van 2022 gedurende 4 jaar € 5.000 bijdragen. Dit budget wordt benut voor onderzoek en communicatie. De gemeente Leiden zal fungeren als budgetbeheerder voor de bijdragen vanuit de gemeenten en de uitgaven namens de Kopgroep. Hiervoor wordt een aparte kostenplaats in het leven geroepen en worden de baten en lasten geraamd.

Aanschaf elektrisch inspectievaartuig

Voor de inspectie van kunstwerken en walkanten en gebruik door de havenmeesters is het nodig om een inspectievaartuig aan te schaffen. Deze zal gebruikt worden om inspecties vanaf het water uit te voeren aan de delen van kunstwerken en walkanten die vanaf de kant niet zichtbaar zijn en daarnaast ook door de havenmeesters gedurende de vaarseizoenen (april t/m oktober). Hiermee borgen we een betere monitoring van kunstwerken en walkanten waardoor gebreken eerder inzichtelijk zijn en indien nodig vroegtijdig ingegrepen kan worden. De inzet voor inspecties bedraagt circa één dag in de week. In het kader van duurzaamheid wordt gekozen voor een elektrisch inspectievaartuig. De kosten (kapitaallasten en onderhoud) worden gedekt vanuit het domein walkanten

6

Stedelijke ontwikkeling

Stedelijke ontwikkeling

Programmanummer	6
Commissie	Stedelijke Ontwikkeling
Portefeuille(s)	Duurzame verstedelijking, Ruimte en Wonen Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Stedelijke ontwikkeling luidt:

De gemeente Leiden staat voor een optimale ruimtelijke ontwikkeling van de beschikbare, schaarse ruimte van stad en regio die gericht is op een kwalitatief hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Aan de in het programma Stedelijke Ontwikkeling opgenomen beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en projecten wordt hard en voortvarend gewerkt om de duurzame verstedelijking te realiseren. Met de vele in uitvoering zijnde investeringen wordt de stad groener, leefbaarder en toegankelijk voor alle Leidenaren. We liggen op schema om in de periode 2017 – 2030 de woningbouwopgave, 8500 woningen en 2700 studenteneenheden, te realiseren. Er zijn ontwikkelperspectieven opgesteld (Zuid-West en De Mors) of in voorbereiding (Noord). Voor meerdere kleine gebieden zijn gebiedsvisies opgesteld en over veel projecten heeft besluitvorming plaatsgevonden. Ook zijn kaders ontwikkeld voor onder andere groen, parkeren en duurzaamheid en is de integrale beleidsontwikkeling verbeterd. Ook op energietransitie is maximaal ingezet. In de vele woningbouwprojecten wordt zo transparant mogelijk gewerkt en er is veel aandacht voor informatie en participatie.

Het programma Stedelijke Ontwikkeling bestaat uit 24 prestaties. Hiervan krijgen 22 prestaties een groen stoplicht. De verwachting is dan ook dat de resultaten die bij de prestaties in de gemeentebegroting 2021 zijn genoemd in bijna alle gevallen zullen worden behaald. De 2 prestaties met een oranje stoplicht worden toegelicht in deze voortgangsrapportage. Genoemde oorzaken zijn onder andere IT problematiek, langere procedures en meer tijd nodig voor onderzoek, participatie en samenwerking. Deze oorzaken liggen voor een belangrijk deel buiten de invloedssfeer van de gemeente.

In 2021 wordt de bouw van een groot aantal woningbouwprojecten voortgezet, zoals De Ananas, de Robijnhof, de nieuwe brandweerlocatie, en verschillende projecten in het Kanaalpark en rondom de Meelfabriek. Daarnaast is gestart of zal in 2021 worden gestart met de bouw van een paar nieuwe projecten, zoals een deel van het Entreegebied, een studentencomplex van DUWO in Boerhaave, Sumatrastraat 195 en Octagon in het Stationsgebied. Er worden gebiedsvisies opgesteld voor Westerpoort en de omgeving van de Telderskade. Daarnaast wordt een ontwikkelperspectief opgesteld voor Leiden-Noord.

De financiële haalbaarheid van de gebiedsontwikkelingen in Leiden is het afgelopen jaar flink verstevigd door de toekenning van een drietal Woningbouwimpuls subsidies door BZK, samen goed voor ca. 14 miljoen euro aan rijksinvesteringen in de projecten Wernink, Lammenschans en het Stationsgebied. In 2021 zal de focus gericht zijn op de derde tranche van de Regeling Woningbouwimpuls, maar daarnaast ook op een aantal provinciale subsidieregelingen voor woningbouw.

Door het vaststellen van de Regionale Energiestrategie en het raadsvoorstel ter bevordering van de bovenlokale samenwerking in de warmtetransitie is verder richting gegeven aan de energietransitie. Leiden vervult hierbij een trekkende rol bij de regionale samenwerking. We zijn echter ook op meerdere punten hierbij afhankelijk van het Rijk.

Bij enkele prestaties is een nadere toelichting opgenomen omdat eerder is toegezegd aan de raadscommissie SO dat hierover in de voortgangsrapportage gerapporteerd zou worden.

3.6.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

Doel	Prestatie	
6A1 Toedelen van ruimte	6A1.1 Opstellen kaderstellende visies voor de ruimtelijke ontwikkeling van regio, stad en stadsgebieden	✓
	6A1.2 Stimuleren ruimtelijke initiatieven en ruimtelijke kwaliteit	✓
	6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium	✓
	6A1.4 Implementatie Omgevingswet	✓
6A2 Ruimtelijke kwaliteit van de bebouwde ruimte	6A2.1 Behandelen verzoeken van omgevingsvergunningen	⚠
	6A2.2 Het voeren van vooroverleg	✓
6A3 Veilig bouwen en veilig gebruiken van bebouwde ruimte	6A3.1 Toezicht en handhaving op veilig bouwen en gebruiken	✓
6A4 Aantrekkelijke binnenstad door ruimtelijke ontwikkeling	6A4.1 Wonen boven winkels	✓
	6A4.2 Ontwikkeling stationsgebied	✓
	6A4.3 Ontwikkeling Meelfabriek	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6A Ruimtelijke planvorming en plantoetsing

Prestatie 6A1.1 Opstellen kaderstellende visies voor de ruimtelijke ontwikkeling van regio, stad en Stadsgebieden

Het stoplicht staat op groen. Als succes kan worden genoemd dat na een intensief proces van afstemming met partners en participatie met belanghebbenden en geïnteresseerden in de stad in juli 2021 de nieuwe versie van de integrale Omgevingsvisie Leiden 2040 voor besluitvorming is aangeboden aan de gemeenteraad. Dit vormt het richtinggevend kader voor alle beleid en projecten voor de ontwikkeling en kwaliteit van de fysieke leefomgeving in de stad.

Prestatie 6A1.3 Opstellen en actualiseren ruimtelijk instrumentarium

Ook deze prestatie staat op groen. Als belangrijk resultaat kan de vaststelling van de verordening fysieke leefomgeving in twee tranches worden genoemd.

Prestatie 6A1.4 Implementatie Omgevingswet

Inhoudelijk staat deze prestatie op groen. Qua financiën is een oranje stoplicht van toepassing. Toelichting: Voor het implementatiebudget zijn tot nu toe 2 tranches toegekend (2016-2020 en 2021-2022). De noodzakelijke derde tranche zal worden aangevraagd bij de begroting/kaderbrief van 2022. Omdat nu (landelijk) meer duidelijk is geworden over de inwerkingtreding en de kosten, zal hierin ook een doorkijk op de structurele effecten van de Omgevingswet voor de exploitatie worden gegeven.

Als algemene kanttekening bij deze prestatie willen wij nog opmerken dat bij het opstellen van de begroting waarover de voortgang wordt gerapporteerd werd uitgegaan van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2022. De nieuwe startdatum van de Omgevingswet is 1 juli 2022. Het implementatieprogramma gaat onveranderd en in volle vaart door. Deze extra tijd is voor Leiden net als veel andere gemeenten zeer welkom om te zorgen voor een goede voorbereiding en overgang naar een nieuwe (digitaal) stelsel. Gelijktijdig treedt de Wet Kwaliteitsborging voor de bouw in werking.

6A2.1 Behandelen verzoeken om omgevingsvergunningen.

De door IT problemen veroorzaakte vertraging in de afhandeling van alle aanvragen is aan het afnemen, al zijn we nog niet op het voorheen gebruikelijke niveau van afhandelingsnelheid. Het ingezette crisismanagement heeft de ernstigste IT issues kunnen oplossen, aan de restpunten wordt nog gewerkt. Om het tekort aan medewerkers te kunnen opvangen is in het voorjaar gestart met een instroomklas om zelf jong nieuw talent op te leiden tot kundige plantoetsers. Het opleidingstraject is goed op gang gekomen, en gaat bij Omgevingsvergunningen op termijn zeker perspectief bieden.

Beleidsterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

Doel	Prestatie	
6B1 Optimale exploitatie van gemeentelijk vastgoed	6B1.1 Voeren van een erfpachtbedrijf	✓
	6B1.2 Opstellen MPG en Vermogensbeheer grondexploitaties	✓
	6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 6B Gemeentelijk vastgoed

6B1.3 Exploiteren van gemeentelijke gebouwen.

De prestatie 6B1.3 krijgt een groen stoplicht. Omdat is toegezegd dat over de voortgang van het beleidskader vastgoed (BKV) wordt gerapporteerd via de planning en control cyclus, volgt hierover aanvullende informatie.

De verduurzaming van het vastgoed is een belangrijke opgave. Er is een krediet geregeld voor de verduurzaming van de volgende gebouwen: Stadsgehoorzaal, Schouwburg, Milanenhorst 193, Eksterpad 4, Parkzicht 100, Rooseveltstraat 4A, Slachthuislaan 25, Topaaslaan 19 en Zaanstraat 126, Driftstraat 49, Le Pooleweg 6, Le Pooleweg 11, Trix Terwindstraat 2, Trix Terwindstraat 4 en Trix Terwindstraat 6. De panden aan het Eksterpad 4 en Parkzicht 100 zijn ondertussen verduurzaamd en aan de andere panden wordt nog gewerkt. De uitvoering vergt meer tijd dan gepland. Dit is ten eerste veroorzaakt doordat de overeenstemming met de huurders voor duurzaamheidsallonges langer heeft geduurd. Door de huurderswisseling tussen Libertas en Inclusio moesten de afspraken opnieuw worden vastgelegd en daarvoor was extra tijd nodig. Ten tweede is dit ontstaan door de bouwkundige en installatietechnische complexiteit van de verduurzamingsopgave voor een aantal panden. Ook de verduurzaming van monumentale panden vergt meer voorbereidingstijd dan in eerste instantie werd verwacht. De verwachting is dat in 2021 een groot deel van de werkzaamheden in opdracht kan worden gegeven en kan worden uitgevoerd.

In 2020 is het vastgoed geïnspecteerd conform de NEN 2627 methodiek. De inspectie is de basis geweest voor het opstellen van nieuwe en duurzame Meerjarenonderhoudsplannen (MJOP). Er is inzichtelijk gemaakt welke werkzaamheden nodig zijn om het vastgoed te onderhouden op het bestaande onderhoudsniveau. Aangezien de bouwkosten zijn gestegen is bij de Kaderbrief 2022-2025 extra budget aangevraagd voor de financiering van het onderhoud.

Tevens zijn duurzaamheidsadviezen opgesteld om het vastgoed te verduurzamen conform de routekaart verduurzaming vastgoed. De komende tijd zal budget gevonden moeten worden om de resterende portefeuille te kunnen verduurzamen. In de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed wordt voor de periode tot 2050 in hoofdlijnen vastgelegd welke doelen er gesteld zijn voor de verduurzaming van de vastgoedportefeuille. Deze doelen zijn opgeknipt in tussenstappen, zodat er gefaseerd toegewerkt kan worden naar een duurzaam gebouwenbestand. Het einddoel voor 2050 is dat de vastgoedportefeuille zogenaamd 'Paris Proof' is. Het gebouwenbestand is dan dusdanig opgebouwd dat de duurzaamheidsdoelstellingen uit het Parijsakkoord van 2015 zijn gehaald. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan een groener, gezonder en duurzamer Leiden, zoals geformuleerd in het huidige coalitieakkoord 'Samen maken we de stad'. De komende tijd zal er in de stad op steeds meer plekken zichtbaar worden dat de gemeente werkt aan de verduurzaming van haar eigen panden. Hiermee wordt nagestreefd dat ook andere vastgoedeigenaren geïnspireerd raken en hun steentje zullen gaan bijdragen met betrekking tot verduurzaming.

Met betrekking tot het onderhoud van het vastgoed hebben we een jaarplan 2021 vastgesteld. Dit jaarplan is gebaseerd op het bestaande Meerjarenonderhoudsplan. In het jaarplan is vastgelegd welk onderhoud in 2021 aan welke panden wordt uitgevoerd. Dit zal zoveel mogelijk gebeuren vanuit raamcontracten.

Beleidsterrein 6C Wonen

Doel	Prestatie	
6C1 Hogere kwaliteit en toename van de woningvoorraad	6C1.1 Woonvisie Leiden 2020-2030 en Woonvisie uitvoeringsagenda 2020-2030	✓
	6C1.2 Prestatieafspraken met corporaties	✓
	6C1.3 Regionale woonagenda en woonruimteverdeling	✓
	6C1.4 (Laten) uitvoeren van woningbouwprojecten (inclusief studentenhuisvesting)	⚠
6C2 Opheffen illegale huisvesting	6C2.1 Toezien en handhaven op onrechtmatige bewoning	✓
6C3 Beter leefklimaat in Leiden Noord	6C3.1 Kooiplein	✓
	6C3.2 Groenordhallen e.o.	✓
	6C3.3 Oude Kooi.	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 6C Wonen

6C1.4 (Laten) uitvoeren van woningbouwprojecten (inclusief studentenhuisvesting)

Deze prestatie bestaat uit 13 verschillende projecten. De volgende projecten krijgen een groen stoplicht :

- Ananasweg
- Big Boss / Maredijk
- Dolfijn / 't Schippertje
- Energiepark
- Kaasmarkt
- Lammenschansdriehoek
- LEAD
- Nieuwweroord
- Turkoois
- Wernink

Van laatsgenoemd project met een groen stoplicht een nadere informatieve toelichting :

Werninkterrein

Als gevolg van mogelijke effecten van de voorgestelde maatregelen autoluwe binnenstad voor de Churchillbrug en de Dr. Lelylaan is een aanvullend onderzoek uitgevoerd voor de verkeersontsluiting van het Werninkterrein. Dit heeft voor een aantal maanden vertraging gezorgd. Het onderzoek is in maart afgerond. In april vindt er nog eenmaal participatie plaats over de gebiedsvisie en over de verkeersontsluiting. Over de beoogde fietsbrug heeft nog een extra participatieronde plaatsgevonden met omwonenden. Na deze laatste participatieronde heeft bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden over het kaderbesluit en de gebiedsvisie. Deze stukken zijn op 15 juli met algemene stemmen aangenomen in de gemeenteraad.

Voor de volgende 3 projecten geldt een oranje of rood stoplicht.

Humanities Campus. Rood stoplicht.

De Universiteit Leiden, de gemeente en De Sleutels hebben veelvuldig overleg gevoerd om tot afspraken te komen zowel over de vergoeding voor de verkoop van het Doelencomplex en als over de concretisering van de compensatielocaties. Er is overeenstemming bereikt tussen de UL en De Sleutels over de beoogde verkooptransactie.

Het compleet krijgen van het compensatie-aanbod heeft langer geduurd dan verwacht. In januari is het adviesrapport van de externe deskundige ontvangen die het aanbod en het Sociaal Plan heeft getoetst. Alle aanbevelingen zijn opgevolgd en het compensatieaanbod is nogmaals geoptimaliseerd. Daarna is dit aanbod gepresenteerd aan de bewoners en zijn ze per brief geïnformeerd.

Er is gewacht met het ontwerpbestemmingsplan HC ter inzage leggen na het moment dat het compensatie-aanbod compleet is en de bewoners van het Doelencomplex hierover zijn geïnformeerd. Dit heeft in maart plaatsgevonden en vanaf eind maart startte de ter inzage legging. Op dit moment vindt nog beantwoording van de zienswijzen plaats.

De Sleutels heeft vervolgens begin juli een draagvlakmeting onder de bewoners over het Sociaal Plan en het compensatie-aanbod gehouden. De uitkomst van deze draagvlakmeting, waarin een aanzienlijk deel van de bewoners aangaf niet te willen verhuizen, was voor de Sleutels aanleiding om uit het samenwerkingsverband

met de gemeente en de universiteit te stappen en niet mee te werken aan een vrijwillige verkoop van het Doelencomplex. Hiermee is ondanks maximale inspanningen van alle betrokken partijen het minnelijke traject vastgelopen. De enige manier om alsnog de beschikking te kunnen krijgen over de grond van het Doelencomplex om het vastgestelde stedenbouwkundige plan voor de Humanities Campus te kunnen realiseren is via een onteigeningsprocedure. Het college van bestuur van de Universiteit Leiden heeft vervolgens besloten om gelet op de ontstane situatie niet over te gaan tot een onteigeningsprocedure. De gemeente gaat vanuit haar regierol mee in dit besluit. Het bestemmingsplan Humanities Campus, dat reeds ter inzage heeft gelegen, wordt niet aan de gemeenteraad aangeboden ter besluitvorming. De universiteit zal in overleg met de gemeente een alternatief plan ontwikkelen voor de Humanities Campus. Hiervoor zal een participatietraject met belanghebbenden en omwonenden worden doorlopen.

Oude Rijnlocatie. Oranje stoplicht.

Er is vertraging opgetreden doordat een niet terecht gebleken bezwaar moest worden gerepareerd. De aangepaste beslissing is door het college akkoord bevonden. De grond is 5 mei geleverd aan de ontwikkelaar. De bouw is gestart 6 mei 2021. Er is beslag gelegd op een aantal woningen door derde partijen wat eventueel gevolgen kan hebben voor de planning van de oplevering. De bouw zal volgens de huidige planning circa anderhalf jaar duren waarmee de oplevering eind 2022 gepland staat.

Paardenwei. Oranje stoplicht.

De gesprekken met de nieuwe eigenaar van het Hotel Holiday Inn over een intentieovereenkomst hebben meer tijd in beslag genomen en zijn in het eerste kwartaal 2021 afgerond met de ondertekening van de intentieovereenkomst. Parallel hieraan zijn intensieve overleggen met Van der Valk gevoerd om de haalbaarheid van nieuwbouw van een vdValk hotel op de Paardenwei te verkennen. Deze hebben geresulteerd in een gezamenlijke beoordeling van de haalbaarheid van verschillende scenario's. Op basis daarvan heeft Van der Valk geconcludeerd dat er onvoldoende perspectief is om het gewenste hotelconcept op de Paardenwei te realiseren en de bespreking hierover met de gemeente te beëindigen. Ook zijn inmiddels gesprekken gestart met Oudendal groep, de eigenaar van kantoorgebouw Haagse Schouwweg 8, over de mogelijke herontwikkeling van deze locatie. Door de langere doorlooptijden van deze gesprekken zijn de werkzaamheden m.b.t. het opstellen van de Gebiedsvisie vertraagd en pas in het tweede kwartaal van 2021 gestart. Afronding van de Gebiedsvisie wordt begin 2022 verwacht.

Beleidssterrein 6D Energietransitie

6D1 Klimaatneutrale gebouwde omgeving in 2050	6D1.1 Meer energie besparen	✓
	6D1.2 Meer duurzame opwekking energie	✓
	6D1.3 Realisatie aardgasvrije stad	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 6D Energietransitie

Deze prestaties krijgen een groen stoplicht. Aangezien dit beleidssterrein recent is toegevoegd aan het programma Stedelijke Ontwikkeling volgt hieronder een wat uitgebreidere toelichting.

6D1.1 Meer energie besparen.

De nieuwe subsidieregeling ter stimulering van lokaal initiatief in de energietransitie loopt goed. In de eerste ronde (2de kwartaal) is bijna het totale subsidiebudget uitgegeven. Dit gaat er voor zorgen dat er mooie initiatieven, voor en door de stad, kunnen worden ontplooid. In de tweede ronde (4de kwartaal) kan nog een klein budget worden uitgegeven.

6D1.2 Meer duurzame opwekking energie.

Regionale samenwerking

In juni is de Regionale Energiestrategie 1.0 vastgesteld door de Gemeenteraad. Hierbinnen wordt een regionale structuurvisie warmte opgesteld, waarin duidelijker wordt hoe vraag en aanbod van duurzame warmteoplossingen in de regio wordt georganiseerd. Tevens zijn zoekgebieden aangewezen om grootschalige zonnevelden en windmolens te kunnen plaatsen in de regio.

Duurzame warmte voor huidig en toekomstig Leids warmtenet

Momenteel wordt het warmtenet (in eigendom van Vattenfall) gevoed door de gasgestookte energiecentrale (eigendom van Uniper) aan de Langegracht. Eind mei en begin juni is bij de zes Leidse regiogemeenten het raadsvoorstel "Samenwerking warmtetransitie Leidse regio en restwarmte via WarmtelinQ+" vastgesteld. Dit is de basis voor gemeenten Katwijk, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Zoeterwoude en Leiden om samen op te trekken in de warmtetransitie. De beperkte beschikbaarheid van warmtebronnen als alternatief voor aardgas maakt dat de gemeenten, naast lokale oplossingen, ook zoeken naar regionale oplossingen. De kern van dit raadsbesluit dient als een bepaalde mate van investeringscomfort voor investerende partijen. Daarnaast zijn er

onlangs aan vier verschillende partijen opsporingsvergunningen voor het boren naar geothermische warmte in de Leidse regio toegekend. De komende tijd gaat verder worden uitgezocht hoe deze warmte op termijn een rol kan gaan spelen in de verduurzaming van het Leidse warmtenet.

Ontwikkeling lokale warmtebronnen

Lokale warmtebronnen, veelal van lage temperatuur, zijn van groot belang voor de verdere verduurzaming van het Leidse warmtenet. In de Merenwijk is een studie opgeleverd naar de inzet van bijvoorbeeld aquathermie. Tevens zijn er verkennende gesprekken gevoerd met geothermie-initiatieven. De invoering van beide op het open regionale warmtenet is onderwerp van de regionale samenwerking.

Opwekking van lokale duurzame energie

Het aantal zonnepanelen in Leiden stijgt flink. Dit mede doordat de welstandsregels zijn aangepast, waarmee er meer ruimte in het beschermde stadsgezicht is gekomen om zonnepanelen te plaatsen. Maar zeker ook door de gesloten Green Deal met het initiatief Zon op Leiden. De gemeente gaat zich binnen deze Green Deal inspannen om de komende vijf jaar, vijf daken beschikbaar te stellen. Zo kan de coöperatie ook zelf opgewekte zonne-energie beschikbaar maken voor iedereen die hiervoor niet zelf de ruimte heeft.

Toekomstbesteding elektriciteitsnetwerk

Het elektriciteitsnetwerk in de Leidse regio staat onder druk. Door toenemende economische activiteit, de energietransitie en nieuwbouwontwikkelingen is de noodzaak er om het elektriciteitsnetwerk te versterken. Hiervoor is het noodzakelijk om op korte termijn een locatie in de Leidse regio te zoeken voor de plaatsing van een 150kV-station. De gemeenten in de regio spannen zich gezamenlijk in om dit samen met de netbeheerders te organiseren. Eind van 2022 moet er meer zicht zijn op geschikte locaties.

6D1.3 Realisatie aardgasvrije stad.

Wijkaanpakken.

In meerdere wijken is een start gemaakt met de voorbereiding voor de omschakeling naar aardgasvrij, zoals beschreven in de programmabegroting. De aanleiding om te starten verschilt per wijk, en daarmee is ook de aanpak per wijk verschillend. In Meerburg, de Stevenshof en Zuidwest hanteren we een meer top-down benadering door vanuit de gemeente de kansen in die wijk actief te benutten. In Meerburg zoeken we naar mogelijkheden om spijtvrije maatregelen te nemen in de voorbereiding op een nieuwe energie infrastructuur. De komende periode stemmen we de plannen van alle stakeholders verder af, om zo veel en efficiënt mogelijk te koppelen. In de Stevenshof werken toe naar een wijkuitvoeringsplan, waarbinnen we aanpak voor besparen, opwekken en omschakelen (van kookgas naar een duurzaam alternatief) combineren. Parallel zetten we in op het opzetten van een pilot, op kleine(re) schaal in een voorbeeldbuurt, waarin we met de woningcorporaties en andere woningeigenaren een onderzoek naar hun bezit starten. In Leiden Zuidwest is een aanvraag voor Haagweg-Zuid binnen het subsidieprogramma Aardgasvrije Wijken afgewezen, we bekijken de mogelijkheden voor deze omschakeling op buurniveau zonder rijksbijdrage verder met de woningcorporaties. We gaan ook verder met het invullen van de randvoorwaarden op de wijkaanpak van Zuidwest verder te brengen, zoals marktordening en vraagbundeling. Dan kunnen we verder met het voorbereiden van de wijk op de komst van een nieuw warmtenet.

Lokale initiatieven.

Behalve deze top-down benadering van wijken, ondersteunen we ook bottom-up initiatieven in de stad. Onder andere in de Vogelwijk, het Houtkwartier, de Merenwijk en het Waardeiland zijn bewonersinitiatieven actief. We ondersteunen hen in het voorbereiden van de wijk op omschakeling (verduurzaming van de woningen) en het onderzoeken van de mogelijkheden om lokale bronnen te ontwikkelen, als aanvulling op de regionale warmtebronnen waarmee we de stad duurzaam willen verwarmen. De gemeente Leiden sluit zich tenslotte aan bij Stroomversnelling, een non-profit die innoveert in de praktijk binnen het domein van de energietransitie van woningen en wijken. We krijgen zo toegang tot het Wijkkompas, een instrument wat de gemeente helpt om haar regierol binnen de wijkaanpak in te vullen. Het biedt handvatten aan alle stakeholders, om gestructureerd het proces van wijkaanpakken te doorlopen.

Nieuwe keuzes.

Einde van het jaar 2021 stuurt het college de Transitievisie Warmte naar de gemeenteraad. Dit stuk bundelt de nieuwste inzichten ten aanzien van de gewenste ontwikkeling van het energiesysteem. Hiermee verschaffen we perspectief aan de stad en bouwen we voort op gemaakte keuzes. In het kader van het opstellen van deze visie en het betrekken van de stad, zijn er in het 2de kwartaal een elftal talkshows gehouden. Deze talkshows hadden vooral een informeel karakter. Met meer dan 6.000 unieke views mag hier toch van een succes worden gesproken. In het 3de en 4de kwartaal worden verdiepende gesprekken op wijkniveau gevoerd. De inzichten die hier worden opgedaan, worden meegenomen in de Transitievisie.

3.6.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 6 Stedelijke ontwikkeling (- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
	Budgetneutrale wijzigingen								
06.01	Gebiedsvisie de Zwijger	L	180	-	-	-	I		
06.01	Gebiedsvisie de Zwijger	B	-180	-	-	-	I	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
06.01	Gebiedsvisie de Zwijger	L	-	-	-	-7	I		
06.01	Gebiedsvisie de Zwijger	B	-	-	-	7	S	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
06.03	Krediet inrichten Mendelweg Noord	L	126	-	-	-	I		
06.03	Krediet inrichten Mendelweg Noord	B	-550	-	-	-	I	Ja	Reserve grondexploitatie
06.03	Krediet inrichten Mendelweg Noord	L	424	-	-	-	I	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
06.03	Krediet inrichten Mendelweg Noord	L	-	-	7	7	S		
06.03	Krediet inrichten Mendelweg Noord	B	-	-	-7	-7	S	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
	Resultaat programma 6		-	-	-	-			

3.6.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Budgetneutrale wijzigingen:

Aanvullend krediet Gebiedsvisie De Zwijger

Voor de omgeving ten noordoosten van het Kooiplein, tussen de IJsselmeerlaan, de Surinamestraat, de Curacaostraat en Pieter Bothstraat, wordt in samenwerking met Ons Doel en De Sleutels gewerkt aan een gebiedsvisie. Voor de werkzaamheden om tot een gebiedsvisie te komen is aanvullend budget benodigd van € 194.000,-. De extra kosten betreffen planuren en externe inzet voor aanvullend onderzoek. Dit is nodig om de complexe opgave van het toevoegen van substantiële hoeveelheid woningen, verbeteren van de leefbaarheid en een goed functionerend verkeerssysteem (irt LRN) voor dit gebied te bewerkstelligen.

Voorgesteld wordt het krediet "Gebiedsvisie W de Zwijgerlaan Oost" te verhogen met € 194.000,- en deze te dekken door een onttrekking van € 180.000,- aan de reserve afschrijving investeringen, € 14.000,- wordt gedekt door aanvullende bijdragen van de woningbouwcoöperaties.

Daarnaast wordt voorgesteld het krediet "Aansluiting Kooiplein" met € 180.000,- te verlagen en de structurele dekking van € 7.200,- toe te voegen aan de reserve afschrijving investeringen.

Alhoewel het bovenomschreven voorstel voor de dekking van plankosten voor het opstellen van de gebiedsvisie budgetneutraal is, gaat de uitvoering van de gebiedsontwikkeling zelf wel gepaard met een nog ongedekte onrendabele top. Het college heeft inmiddels een subsidieaanvraag ingediend bij het ministerie van BZK in het kader van de derde tranche van de Regeling Woningbouwimpuls, voor de dekking van de helft van dit tekort. Mocht deze subsidie worden toegekend, dan zal het college bij kaderbesluit volgend jaar een voorstel doen voor de dekking van het resterende tekort. Als de subsidie niet wordt toegekend, dan is het nog steeds noodzakelijk een gebiedsvisie op te stellen, al zal dat betrekking moeten hebben op een soberder plan met minder (betaalbare) woningen.

Krediet Mendelweg Noord

Ten behoeve van gemeentelijke projectbegeleiding voor de realisatie van de parkeergarage aan de Mendelweg door Naturalis en het verbeteren van de openbare ruimte op de aangelegen gemeentelijke gronden - waaronder een voetgangersbrug om de parkeergarage beter toegankelijk te maken voor omliggende bedrijven en instellingen - wordt voorgesteld om een krediet beschikbaar te stellen ter hoogte van € 550.000. Dit krediet kan worden gedekt uit de gerealiseerde opbrengst van de verkoop van het kavel Mendelweg Noord, waar de garage gerealiseerd gaat worden (zie ook collegebesluit 21.0284 Verkoop kavel Mendelweg Noord aan Naturalis). Deze kredietaanvraag is inclusief de reeds gemaakte plankosten die gemaakt zijn voor de onderhandelingen met Naturalis voor de verkoop van het kavel. De opbrengst van de verkochte kavel wordt gestort in de reserve Grondexploitaties. De kosten voor uitvoeren werkzaamheden verbeteren realisatie voetgangserburg/openbaar gebied ter hoogte van € 424.000 worden geactiveerd. De kosten aangaande projectbegeleiding en de reeds gemaakte plankosten ter hoogte van € 126.000 worden rechtstreeks onttrokken aan de reserve Grondexploitaties. Voorstel is dan ook om het krediet ter hoogte van € 550.000 te dekken middels een onttrekking aan de reserve Grondexploitaties waarbij de te activeren lasten worden gedekt uit de reserve Afschrijvingen en Investerings.

7

Jeugd en onderwijs

Jeugd en onderwijs

<i>Programmanummer</i>	7
<i>Commissie</i>	Onderwijs en samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Jeugd en onderwijs luidt:

In Leiden krijgen kinderen en jongeren de kans gezond en veilig op te groeien in een stimulerende omgeving, zodat zij hun talenten kunnen ontwikkelen en volwaardig aan de samenleving kunnen deelnemen.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Jeugdhulp

De vraag naar jeugdhulp blijft groeien. De landelijke onafhankelijke arbitragecommissie over jeugdhulp heeft geoordeeld dat hervorming van jeugdhulp door rijk en gemeenten samen noodzakelijk is en dat gemeenten structureel meer middelen voor jeugdhulp nodig hebben.

Nieuwe Jeugdteams

In januari is de opdracht voor de toegang Jeugd gegund aan de Stichting Jeugdteams Leidse Regio. Op 1 juli zijn de Jeugdteams gestart. Leiden heeft nu zeven jeugdteams. De grenzen van ieder jeugdteam vallen samen met de grenzen van de Sociale Wijkteams. Er is enige vertraging in de uitvoering (voor toelichting zie prestatie 7A2.3).

Onderwijshuisvesting

De vervangende nieuwbouw van het Leonardo College is op 23 juli opgeleverd. De uitbreiding van het lesgebouw en het nieuwe gymnastieklokaal van het Stedelijk Gymnasium, vestiging Athena, kan naar verwachting ook in het schooljaar 2021-2022 in gebruik worden genomen.

Corona

Na de twee schoolsluitingen en andere beperkingen als gevolg van corona geven de versoepelingen lucht aan jeugdhulp en onderwijs. Scholen zijn weer open en steeds meer hulp en ondersteuning kan weer op locatie plaatsvinden. Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) speelt hierin nu ook een belangrijke rol. Gemeente en onderwijspartners trekken hier samen in op, ook om de maatschappelijke effecten van corona het hoofd te bieden. Hier hebben we ook via het Social Impact Team aandacht voor.

3.7.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 7A Jeugd

Doel	Prestatie	
7A1 Een krachtige pedagogische samenleving	7A1.1 Betrekken van de jeugd via jeugdparticipatie	✓
	7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte	⚠
	7A1.3 Ondersteunen spelbevordering	✓
7A2 Goede (gebiedsgerichte) ondersteuning en hulp aan jeugd en gezin	7A2.1 Vanuit het CJG uitvoeren Wet Publieke Gezondheid	✓
	7A2.2 Vanuit het CJG organiseren van informatie en advies en opvoedingsondersteuning	✓
	7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd & gezinsteams	✓
7A3 Goede specialistische hulp beschikbaar	7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp	⚠

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7A Jeugd

7A1.2 Waarborgen kwaliteit (openbare) speelruimte

Door de situatie rondom corona is er vertraging opgelopen met de uitvoering van het Uitvoeringsplan Spelen. Naar verwachting wordt deze achterstand in 2021 en 2022 ingelopen. Er is vertraging ontstaan omdat voor alle projecten betrokkenheid van bewoners en dan vooral van kinderen nodig is. Deze participatie was aanvankelijk begin 2020 gepland, vervolgens verplaatst naar eind van de zomer, en kon toen niet doorgaan vanwege de tweede golf. Vormen voor digitale participatie zijn in de tussentijd wel ontwikkeld, maar dit is complexer, waardoor het meer tijd in beslag neemt. Dus er is vertraging door het zoeken naar en het uitvoeren van andere manieren van participatie. De afronding van het Uitvoeringsplan Spelen staat evenwel nog steeds gepland voor eind 2022, conform de oorspronkelijke planning.

De verbouwing van het gebouw bij SV Ons Eiland in het kader van het versterken van de buurtfunctie is vertraagd omdat het ontwerp het budget overschreed. Het heeft tijd gekost voor de projectgroep om het ontwerp hierop aan te passen.

7A2.3 Vanuit het CJG organiseren van jeugdhulp door middel van jeugd & gezinsteams

Vertraging start Jeugdteams

Er is enige vertraging in de start van de Jeugdteams. De teams zijn officieel gestart per 1 juli 2021. De implementatie van de nieuwe manier van werken wordt deze maanden nog vormgegeven en de leden van de jeugdteams moeten hier nog in meegenomen worden. Daarnaast is de arbeidsmarkt ongunstig wat het moeilijk maakt vacatures te vervullen. Deze vertraagde start is onderwerp van gesprek tussen gemeenten en Jeugdteams Leidse regio en zal dit ook de komende tijd blijven. Wel is al duidelijk dat de verwachte verlaging van de uitgaven voor specialistische jeugdhulp in 2021 met € 500.000 niet gehaald gaan worden (Bijsttingsmaatregel sociaal domein Kaderbrief 2020-2025).

7A3.1 Het doen organiseren van specialistische hulp

Groeiende vraag

De vraag naar jeugdhulp blijft groeien. In 2021 zijn in Holland Rijnland aanvullende maatregelen uitgewerkt om binnen de begroting te kunnen blijven werken en tegelijkertijd knelpunten als wachttijden het hoofd te kunnen bieden. Op dit laatste punt is een regionale aanpak gerealiseerd waar extra ambtelijke capaciteit voor is vrijgemaakt.

Aanvullende middelen vanuit het rijk

Als gevolg van de steeds nijpender wordende tekorten in de jeugdhulp heeft de rijksoverheid voor 2021 voor alle gemeenten incidentele extra middelen toegezegd. Met deze middelen worden de stijgende kosten gecompenseerd en ook bekostigen we de aanpak wachtlijsten ermee.

Vlak voor de zomer 2021 heeft de landelijke en onafhankelijke arbitragecommissie bepaald dat gemeenten structureel meer middelen nodig hebben voor jeugdhulp en dat er een hervormingsagenda van rijk en gemeenten samen nodig is om te komen tot goede en betaalbare jeugdhulp in de toekomst (zie hiervoor de Programmabegroting 2022, Programma 7 Jeugd & Onderwijs).

Corona & maatwerk

Het is moeilijk te voorspellen wat de effecten van de coronacrisis op de middellange en langere termijn zijn voor de vraag naar jeugdhulp. Er wordt in 2021 veel maatwerk geleverd voor specifieke doelgroepen op locatie, ook bij scholen, samen met de Jeugdteams en SOL. 'Normaliseren' en 'zo dichtbij als mogelijk' vormen ook hier het uitgangspunt.

Vorbereiding nieuwe inkoop

Er is in 2021 gewerkt aan het opstellen van de nieuwe contracten met geschiktheidseisen voor de aanbieders van jeugdhulp, alles volgens de nieuwe inkoopstrategie die start per 2022. In de komende maanden werken we hiervoor onder meer ook aan een Centraal Intake-orgaan voor verblijfsaanbod.

Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Doel	Prestatie	
7B1 Kwalitatief goed en toegankelijk aanbod van kindercentra	7B1.1 Zorg dragen voor voldoende aanbod peuterspeelzaalwerk	✓
	7B1.2 Waarborgen kwaliteit kinderopvang / peuterspeelzalen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7B Peuterspeelzalen en kinderopvang

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

Doel	Prestatie	
7C1 Gelijke onderwijskansen voor kinderen van nul tot dertien jaar	7C1.1 Waarborgen van aanbod, kwaliteit en deelname aan voor- en vroegschoolse educatie	✓
	7C1.2 Stimuleren hoogwaardig taalaanbod op onderwijskansscholen	✓
	7C1.3 Doen bevorderen van ouderbetrokkenheid bij doelgroepkinderen	✓
7C2 Goede onderwijs-ondersteuning en samenwerking in het onderwijs	7C2.1 Ondersteunen zorg voor leerlingen met specifieke behoeften	✓
	7C2.2 Stimuleren samenwerking en voorzieningen in het onderwijs	✓
7C3 Als kennisstad toekomstbestendig onderwijs bevorderen met extra aandacht voor internationalisering en duurzaamheid	7C3.1 Stimuleren van een rijke leeromgeving waarin leerlingen hun eigen talenten kunnen ontwikkelen in een doorlopende leerlijn	✓
	7C3.2 Stimuleren dat leerlingen worden voorbereid op een internationale samenleving	✓
	7C3.3 Bevorderen van een rijke leeromgeving en toekomstgerichte talentontwikkeling door samenwerking van onderwijs met bedrijven en instellingen	✓
7C4 Zoveel mogelijk leerlingen volgen onderwijs en halen een startkwalificatie of het verwerven van een werkplek	7C4.1 Sturing geven aan projecten die zich richten op het behalen van een startkwalificatie, terugkeer naar het onderwijs (ook voor thuiszitters) of het verwerven van een werkplek	✓
	7C4.2 Tegengaan verzuim leerplichtigen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7C Onderwijsbeleid

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

Doel	Prestatie	
7D1 Goede kwantiteit en kwaliteit van onderwijshuisvesting	7D1.1 Realisatie van nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van lesgebouwen en gymnastieklokalen	✓
	7D1.2 In stand houden van de bestaande gebouwen voorraad door onderhoud en aanpassingen	✓
	7D1.3 Uitvoering van de overige wettelijke taken zoals ozb, schadeherstel en bekostiging gymnastiekonderwijs	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 7D Onderwijshuisvesting

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.7.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 7 Jeugd en onderwijs (- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
	Budgetneutrale wijzigingen								
07.02	Afrekening regionale Jeugdhulp 2020 en Jeugdzorg 2021	L	128	-	-	-	I		
07.02	Afrekening regionale Jeugdhulp 2020 en Jeugdzorg 2021	B	-128	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
07.03	Aanvullend krediet nieuwbouw Broekpleinscholen	L	-1.093	-	-	-	I		
07.03	Aanvullend krediet nieuwbouw Broekpleinscholen	L	1.093	-	-	-	I	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
07.03	Aanvullend krediet nieuwbouw Broekpleinscholen	L	-	-	-	38	S		
07.03	Aanvullend krediet nieuwbouw Broekpleinscholen	B	-	-	-	-27	S	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
07.03	Aanvullend krediet nieuwbouw Broekpleinscholen	L	-	-	-	-11	S		
07.05	Restant boekwaarde Telderskade 48	L	189	-	-	-	I		
07.05	Restant boekwaarde Telderskade 48	B	-189	-	-	-	B	Ja	Reserve onderwijshuisvesting
	Resultaat programma 7		-	-	-	-			

3.7.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Budgetneutrale wijzigingen

Afrekening Jeugdzorg 2020 en Jeugdzorg 2021

De eindverantwoording van de regionale Jeugdhulp 2020 betekende een voordeel van € 372.000 ten opzichte van de eerder verwerkte april prognose van de TWO. De financiële consequenties van de eindverantwoording zijn door het late tijdstip niet meer verwerkt in de jaarrekening 2020.

Er is daarnaast vertraging in de start van de Jeugdteams. De implementatie van de nieuwe manier van werken (met Praktijkondersteuner Jeugd, triage en regievoering) wordt deze maanden nog vormgegeven en de leden van de jeugdteams moeten hier nog in meegenomen worden. Daarnaast is de arbeidsmarkt ongunstig wat het moeilijk maakt bijv. praktijkondersteuners Jeugd te vinden. Deze vertraagde start is onderwerp van gesprek tussen gemeenten en Jeugdteams Leidse regio en zal dit ook de komende tijd blijven. Wel is al duidelijk dat de verwachte verlaging van de uitgaven voor specialistische jeugdhulp in 2021 met € 500.000 naar verwachting niet gehaald gaan worden. Het saldo van dit bedrag ad € 128.000 wordt verrekend met de reserve Sociaal Domein. De gevolgen voor 2022 en verder zullen betrokken worden bij de Kaderbrief 2022-2026.

Aanvullend krediet Broekplein 2

Bij besluit met nummer BW18.0505 is voor de vervanging van het scholencomplex aan het Broekplein 1, 5 en 9 (de basisscholen De Tweemaster, De Zijlwijk en De Meerpaal) een krediet toegekend van € 6.961.000 (incl. BTW). Het krediet is bedoeld voor de nieuwbouw. Dit krediet is beschikbaar gesteld bij de Programmabegroting 2019 – 2022. Nieuwe ramingen en de aanbesteding hebben ertoe geleid dat er een verwachte overschrijding van dit krediet is van € 1.108.000. Dekking hiervoor is beschikbaar in de vorm van een aantal door de betrokken schoolbesturen ingetrokken beschikkingen voor een totaalbedrag van € 1.092.414. Het resterende

verwachte tekort van € 15.586 zal, conform bestaand gemeentelijk beleid, moeten worden opgelost door de schoolbesturen.

Afboeken boekwaarde Telderskade

Het schoolgebouw aan de Telderskade (nu Leimundo) is inmiddels gesloopt om plaats te maken voor de nieuwbouw van het Leonardo college. De restant boekwaarde (€ 189.000) moet in een keer versneld worden afgeschreven. Deze afschrijving wordt gedekt uit de reserve Onderwijshuisvesting. De als gevolg van de afboeking vrijvallende kapitaallsten worden toegevoegd aan het budget voor eenmalige voorzieningen.

Openbare ruimte Leonardo College en ISC

De kosten voor de bouw en het woonrijp maken voor de locatie Leonardschool vallen € 500.000 lager uit. De werkzaamheden hebben minder tijd gekost dan bij aanvang was ingeschat. Daarnaast zijn er enkele werkzaamheden komen te vervallen. Voorgesteld wordt om een deel van vrijgevalen budget, te weten € 200.000, in te zetten voor het aan de Telderskade aangrenzende project herinrichting openbare ruimte Indoor Sport Centrum (ISC), waarvan het ontwerp is aangepast na overleg met omwonenden en bomenbond. Voornoemde aanpassing is gelegen in de meerkosten van een alternatieve ontsluiting van het ISC ten behoeve van het behoud van monumentale bomen die op de Groen Kaart zijn opgenomen langs de Telderskade en Boshuizerkade, en aansluiten op een mogelijke herinrichting van de Telderskade op lange termijn. Daartoe is een alternatieve ontsluiting van het gebied ontworpen in samenhang met een verkeersveilige afwikkeling van langzaam verkeer en bouwverkeer. Over exacte positionering van de voetgangsoversteek op de Telderskade vindt nog nader onderzoek en overleg met omwonenden plaats. De resultaten worden in het uitvoeringsbesluit Openbare ruimte ISC aan uw raad voorgelegd. Omdat voornoemde variant € 200.000 duurder is, o.a. vanwege een brug in plaats van een duiker, en de financiële ruimte niet aanwezig is in het huidige budget voor de herinrichting van de openbare ruimte ISC, wordt voorgesteld om een deel van het voordeel van de inrichting van de openbare ruimte bij het Leonardo College ten behoeve van een samenhangende gebiedsontwikkeling in te zetten. En om daarnaast € 300.000 terug te zetten in het meerjareninvesteringsplan als dekking voor het integrale huisvestingsplan onderwijs (IHP) fase 2-3 en de kapitaallast beschikbaar te houden binnen de begroting.

8

Cultuur, sport en recreatie

Cultuur, sport en recreatie

<i>Programmanummer</i>	8
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving, Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Werk, Inkomen, Economie & Cultuur Kennis, Onderwijs, Sport en Financiën Bestuur, Veiligheid en Handhaving Duurzaamheid, Mobiliteit & Beheer Openbare Ruimte

De missie van het programma Cultuur, sport en recreatie luidt:

Cultuur, cultuurhistorie, sport, recreatie en evenementen vormen een belangrijk deel van het stadsklimaat, dragen bij aan de ontwikkeling van alle Leidenaren en maken deelname aan het maatschappelijke leven voor iedereen toegankelijk. Dat is van grote waarde voor de versterking van de aantrekkelijkheid van de stad voor bewoners en bezoekers. In de gezonde stad hebben mensen de ruimte om te sporten en te bewegen.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Cultuur

Door corona en de daarvoor geldende beperkingen zijn ook in het tweede kwartaal van 2021 veel culturele activiteiten niet mogelijk. Musea waren gesloten, voorstellingen en uitvoeringen waren niet toegestaan evenals evenementen. Ondanks de beperkingen probeert de culturele sector op creatieve manieren er het beste van te maken, bijvoorbeeld door streaming van voorstellingen. Maar er waren andere creatieve manieren om met het publiek in contact te blijven, zoals bijvoorbeeld Cultuurplatform "De Leidse Burcht". Gebr. De Nobel presenteerde 'Parels van Leiden', waarin tientallen Leidse muzikanten een videoclip van zichzelf kregen op het hoofdpodium van dit Leidse poppodium. Zodra de versoepelingen van de covid19 maatregelen het toelieten gingen de culturele instellingen steeds meer open. Eerst de bibliotheek, daarna de musea en uiteindelijk ook de podia (theater, dans en muziek) met beperkte aantallen bezoekers. Vanaf 26 juni gingen de podia weer verder open met inachtneming van de 1,5 meter afstand en hierdoor werd direct gebruik gemaakt van het publiek wat leidde tot uitverkochte voorstellingen.

Sport

Beweegsleutels

De Leidse Beweegsleutels zijn vastgesteld.

Renovatie zwembad De Vliet

De renovatie van het buitenbad De Vliet is afgerond. Het complex is woensdag 12 mei 2021 opgeleverd en op donderdag 13 mei 2021 (Hemelvaartsdag) naar volle tevredenheid in gebruik genomen. De feestelijke opening heeft op 19 juni 2021 plaatsgevonden. Er zijn positieve reacties over het feit dat de karakteristieke uitstraling van het complex goed bewaard is gebleven en dat de waterkwaliteit merkbaar is verbeterd als gevolg van het vernieuwen van de installaties.

Sportaccommodaties

Voor zowel het Combibad-IJshal als voor het Indoorsportcentrum (ISC) zijn in respectievelijk mei en juni aannemers geselecteerd. De start van de bouw van beide sportaccommodaties is voorzien voor het einde van 2021. De planning is dat beide uitvoeringsbesluiten voor de openbare ruimte in de eerste helft van 2022 worden vastgesteld.

Corona

De gemeentelijke sportaccommodaties zijn de afgelopen maanden weer geopend en/of in gebruik genomen (prestatie 8C1.1). Het aantal Leidenaren dat voldoet aan de beweegnormen is in 2021 gedaald (bron: Stads- en wijkenquête 2021). Hoogstwaarschijnlijk is dit een gevolg van de coronacrisis (prestatie 8C2.1). Samen met onze partners, Leidse Sportfederatie en Topsport Leiden, zetten we ons vanuit Sportstad Leiden in om verenigingen te ondersteunen in deze lastige tijd. De verenigingen slaan zich (vooralsnog) goed door de coronacrisis heen. We verwachten dat het steunpakket van de overheid voor sportaccommodaties voldoende compensatie voor de exploitatie biedt. Naast directe effecten op het uitvoeren van prestaties zien we ook langer durende effecten van corona op onze inwoners, zoals dat Leidenaren minder bewegen. Deze effecten zien we in 2021 maar zullen ook daarna nog zichtbaar zijn.

3.8.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 8A Cultuur

Doel	Prestaties	
8A1. 1. Sterke culturele basisinfrastructuur, voor alle hierbij behorende prestaties kwalitatief hoogstaand, divers en inclusief	8A1.1. Ondersteunen en mogelijk maken voorstellingen en optredens podiumaanbod	⚡
	8A1.2 Ondersteunen en mogelijk maken museaal aanbod	⚡
	8A1.3 Ondersteunen en mogelijk maken educatief aanbod	⚡
	8A1.4 Ondersteunen en mogelijk maken beeldende kunst (in de openbare ruimte)	✓
	8A1.5 Ondersteunen amateurkunstverenigingen	⚡
	8A1.6 Ondersteunen lokale media	✓
	8A1.7 Ondersteunen projecten voor diversiteit, toegankelijkheid, ander publieksbereik, spreiding in de stad	✓
	8A1.8 Exploitatie Stedelijk museum De Lakenhal	⚡
8A2. Cultuur draagt bij aan maatschappelijke doelen door culturele activiteiten	8A2.1 Stimuleren en ondersteunen netwerkvorming en kennisontwikkeling cultuur- en zorgsector	⚡
	8A2.2 Stimuleren en ondersteunen dat cultuur bij draagt bij aan integratie nieuwkomers	⚡
	8A2.3 Onderzoek en stimuleren grotere toegankelijkheid cultuur voor smalle beurs en jongeren	⚡
8A3. Leiden onderscheidt zich (inter)nationaal met kennis en cultuur	8A3.1 Versterken unieke weefsel kennis en cultuur door Pilgrimjaar, ECS 2022	✓
	8A3.2 Cultuureducatie icm natuur- en milieueducatie om de hoek	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 8A Cultuur

Algemeen

Voorstellingen, optredens podiumaanbod, museaal aanbod alsmede activiteiten van amateurkunstverenigingen hebben de eerste helft van 2021 door de coronamaatregelen stil gelegen of in zeer beperkte mate (vaak online) plaatsgevonden. De versoepelingen vanaf juni zorgen voor meer perspectief in de tweede helft van 2021. Echter zitten er wel nog beperkingen op bijvoorbeeld maximaal aantal bezoekers, wat ook voor de tweede helft van 2021 voor tegenvallende resultaten zal zorgen. Daarnaast is het publiek nog niet altijd bereid weer culturele voorzieningen te bezoeken en hebben veel organisaties te maken met verminderde beschikbaarheid van vrijwilligers.

8A1.3 Ondersteunen en mogelijk maken educatief aanbod

Door de geldende beperkende maatregelen i.v.m. COVID hebben lessen fysiek stil gelegen. Door versoepelingen in juni kwamen lessen fysiek binnen weer op gang.

8A1.8 Exploitatie Stedelijk museum de Lakenhal

Het museum was vanwege de Coronamaatregelen de eerste helft van 2021 gesloten. Na de heropening van 5 juni zullen de beoogde aantallen bezoekers eerst nog uitblijven. Met name buitenlandse toeristen blijven nog weg. De inkomsten uit toegangsgelden, evenementen, winkel, rondleidingen blijven hierdoor achter. De gevolgen zijn nog gelijk aan de verwachtingen bij de eerste voortgangsrapportage.

8A2.1 Stimuleren en ondersteunen netwerkvorming en kennisontwikkeling cultuur- en zorgsector

Er is met de ontwikkeling van netwerkvorming gestart, door middel van een online platform en een netwerk rond de pilot Kunst op Recept. Komende halfjaar volgt doorontwikkeling.

8A2.2 Stimuleren en ondersteunen dat cultuur bij draagt bij aan integratie nieuwkomers

Deze ambitie uit de Cultuurnota is opgepakt, maar door de beperkingen t.g.v. corona kon een aantal projecten nog niet doorgaan. De projecten die wel doorgang hebben gevonden waren uitsluitend online.

8A2.3 Onderzoek en stimuleren grotere toegankelijkheid cultuur voor smalle beurs en jongeren

Pas eind juni/begin juli 2021 konden weer activiteiten voor jongeren georganiseerd worden, dit vanwege de Coronamaatregelen de eerste helft van 2021.

Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

Doel	Prestatie	
8B1 Het Leids verleden wordt duurzaam ingezet als onderscheidende kracht: kennis en collecties op het gebied van cultureel erfgoed zijn bruikbaar voor diverse groepen en het cultureel erfgoed wordt behouden voor toekomstige generaties. Leiden staat met al haar erfgoedkennis en –collecties nationaal en internationaal aan de top (ambitie I); Leiden wil haar historische omgevingskwaliteit behouden, benutten en versterken voor een aantrekkelijke, vitale en toekomstbestendige stad (ambitie II); Leiden bruist van erfgoedbeleving voor en door bewoners en bezoekers (ambitie III).	8B1.1 Exploitatie en beheer Erfgoed Leiden en Omstreken	✓
	8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk	⚡
	8B1.3 Toezicht en handhaven monumenten	✓
	8B1.4 Uitvoeren erfgoedbeleid met partners	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8B Cultureel erfgoed

8B1.2 Exploitatie en beheer Molen de Valk

Vanwege de coronamaatregelen is het museum dicht geweest, kon het bij openstelling minder bezoekers ontvangen en zijn er minder toeristen.

8.B1.4 uitvoeren erfgoedbeleid

Begin 2021 heeft de raad het besluit genomen om de Erfgoednota te continueren, met de huidige ambities. In 2021 heeft overleg plaatsgevonden met eigenaren van de Leidse kerken en overige stakeholders. Een concept kerkenvisie is in ontwikkeling en zal in het najaar het besluitvormingstraject in gaan.

Begin 2021 heeft de raad de Subsidieregeling Historisch Stadsbeeld geactualiseerd. In de eerste helft van 2021 is slechts een zeer beperkt aantal aanvragen ingediend als gevolg van de coronacrisis, maar er is nu sprake van een opleving in de belangstelling. Diverse aanvragen zijn in het voorbereidende traject, waaronder ook kleurherstel en winkelpuien. Recent is in samenwerking met het Centrummanagement een campagne gestart om de regeling opnieuw onder de aandacht te brengen van ondernemers en winkeliers in de binnenstad. Ook daar kunnen nieuwe aanvragen uit voortkomen die leiden tot versterking van het historisch stadsbeeld. Een inschatting is lastig te maken; pas aan het einde van het jaar kan inzicht worden gegeven in het daadwerkelijke aantal aanvragen en subsidietoekenningen van 2021.

In de zomer van 2021 is de Unescostatus toegekend aan de Romeinse Limes, waaronder ook park Matilo. Een mooie mijlpaal.

Beleidsterrein 8C Sport

Doel	Prestaties	
8C1 Leiden heeft aantrekkelijke, duurzame en multifunctionele sportvoorzieningen	8C1.1 Exploiteren, beheer en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties	⚡
	8C1.2 Uitvoering geven aan het sportaccommodatieplan v.w.b. de jaarschijf 2021	✓
8C2. Iedere Leidenaar heeft een gezonde en actieve leefstijl	8C2.1 Leidenaars bewegen voldoende	⚡
	8C2.2 Leiden heeft sterke toekomstbestendige sportverenigingen	✓
8C3. De fysieke leefomgeving bevordert sporten, spelen en bewegen	8C3.1 De openbare ruimte is beweegvriendelijk	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 8C Sport

8C1.1 Exploiteren, beheer en onderhouden van de gemeentelijke sportaccommodaties

Door de coronamaatregelen blijven er exploitatietekorten bestaan. Er is inmiddels de Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS) voor het eerste en tweede kwartaal. Daarnaast wordt er nog een tegemoetkoming aangevraagd voor het resterende tekort op de zwembaden over het eerste halfjaar. Voorlopig is er dus sprake van volledige compensatie.

Heropening De Vliet

De renovatie van het buitenbad De Vliet is afgerond en het complex is medio mei gebruik genomen. Er zijn positieve reacties over het feit dat de karakteristieke uitstraling van het complex goed bewaard is gebleven en dat de waterkwaliteit merkbaar is verbeterd als gevolg van het vernieuwen van de installaties. De financiële eindstand van het deelproject laat een meerwerk zien dat beperkt is gebleven tot 6,5% van de aanneemsom. Mede door het aanwenden van reguliere middelen uit de exploitatie en planmatig onderhoud voor het buitenbad drukt dit meerwerk niet op het projectbudget. Over deze meerwerkkosten hebben wij u bij de Kaderbrief/1e Voortgangsrapportage 2021-2025 reeds inhoudelijk geïnformeerd.

8C2.1 Leidenaren bewegen voldoende

Leidenaren hebben minder bewogen, hoogstwaarschijnlijk wegens corona (bron: Stads- en wijkenquête 2021). De inspanningen vanuit de gemeente om Leidenaren voldoende te laten bewegen gaan onverminderd door.

8C3.1 De openbare ruimte is beweegvriendelijk

De Leidse Beweegsleutels zijn bouwstenen voor een beweegvriendelijke openbare ruimte. Elke Beweegsleutel beschrijft een bepaald aspect voor de inrichting en omvat ontwerpprincipes. Zij vormen belangrijke sleutels tot het stimuleren van het bewegen bij Leidenaren.

Beleidssterrein 8D Recreatie

Doel	Prestatie	
8D1 Voldoende recreatieve mogelijkheden voor Leidenaren	8D1.1 Beheer en exploitatie van Jeugdorp Zuid-West	✓
	8D1.2 Beheer en exploitatie van volkstuinen	✓
	8D1.3 Verstrekken van subsidie aan amateurtuinders	✓
8D2 Voldoende onderscheidende evenementen ter versterking van de levendigheid in de stad, het aantrekken van extra bezoekers en versterking van de lokale economie	8D2.1 Evenementencoördinatie	⚠
	8D2.2 Be/afhandelen van aanvragen evenementenvergunning	⚠
	8D2.3 Ondersteunen van de drie grootschalige en overige evenementen	⚠
	8D2.4 Verstrekken van evenementensubsidie	✓
	8D2.5 Meerjarige resultaatafspraken met organisatoren van identiteitversterkende evenementen	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 8D Recreatie

8D2.2. Be/afhandelen van aanvragen evenementenvergunning

Door de Coronacrisis zijn er in het tweede kwartaal van 2021 nauwelijks evenementenvergunningen behandeld en verleend. De maatregelen zijn inmiddels versoepeld en de komende tijd zal waarschijnlijk weer meer mogelijk zijn.

8D2.3 Ondersteunen van de drie grootschalige en overige evenementen

Door de Coronacrisis en de beperkende maatregelen zijn er in het tweede kwartaal van 2021 nauwelijks evenementen geweest.

3.8.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 8 Cultuur, sport en recreatie (- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
08.02	Lagere legesinkomsten horeca en evenementen	B	70	-	-	-	I		
08.04	Subsidies Historisch Stadsbeeld	L	-85	-	-	-	S		
08.06	Viering Leids Ontzet	L	645	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
08.01	Combibad en Ijshal	L	-	-	56	55	S		
08.01	Combibad en Ijshal	L	-	-	-56	-55	S		
08.05	Verslimmen stroomvoorziening evenementen en markten	L	-	17	17	17	S		
08.05	Verslimmen stroomvoorziening evenementen en markten	B	-	-17	-17	-17	S		
	Resultaat programma 8		630	-	-	-			

3.8.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers:

Legesinkomsten horeca en evenementen

Naar verwachting zullen door corona de legesinkomsten voor horeca en evenementen € 70.000 lager zijn dan begroot. Verwacht wordt dat van het Rijk via het gemeentefonds volledige compensatie zal worden ontvangen. Deze verwachte inkomsten worden geraamd in het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Subsidies Historisch Stadsbeeld

De Subsidies Historisch Stadsbeeld zijn in het voorjaar van 2021 sterk getekend door de -inmiddels derde- coronagolf. Daardoor is op dit moment nog maar 15% van het budget beschikt. Tegelijk is er enige opleving te zien van winkelpuiherstel en kleurherstel in de vorm van voorbereidende advisering, ontwerpfasen (en vergunningentrajec) voor winkelpuien en lopend of aanstaand kleurenonderzoek. Het is voor ons al duidelijk dat de aanpassing van de SHS-regeling effect begint te krijgen, ook al is dat nog niet zichtbaar in voorlopige beschikkingen. Daarnaast is door Erfgoed Leiden en Omstreken in samenwerking met Centrummanagement zeer recent de subsidieregeling onder de aandacht gebracht bij Leidse ondernemers en winkelpandeigenaren op het traject Stationsweg-Steenstraat-Haarlemmerstraat. Het is de bedoeling hiermee verder te gaan in de Haarlemmerstraat, Breestraat en verder. De eerste positieve reacties en gerichte adviesvragen naar aanleiding van deze campagne beginnen daar nu over binnen te druppelen.

Verwachting is dat de tweede helft dus een flink aantal subsidies beschikt kunnen worden, maar dat het slechte eerste half jaar niet goed gemaakt kan worden. Verwachting is een onderbesteding op de subsidie van € 85.000.

Leids ontzet

De viering van Leids ontzet zal in verband met corona in een aangepaste vorm doorgaan. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen naar verwachting € 645.000. Het betreft de kosten voor het omhekken en extra beveiligen van de kermis, de organisatie van het jongerenfeest en boten met muziek en het garant staan voor de 3 October Vereniging bij sterk achterblijvende kermisopbrengsten.

Budgetneutrale wijzigingen:

Combibad de Vliet-Ijshal

Zoals aangegeven in de raadsinformatiebrief van het College van B&W van 12 juli 2021 zijn er tijdens de uitwerkingen van het Technische ontwerp van het bouwteam meer- en minderkosten naar voren gekomen waarbij het saldo + € 900.000 bedraagt. Daarnaast is door tekort aan grondstoffen ook sprake van bovengemiddelde prijsstijgingen. De geselecteerde bouwpartners hebben aangegeven dat de prijsstijgingen

zodanig fors zijn, dat ze genoodzaakt zijn een prijscorrectie op de aanneemsom te geven omdat zij anders genoodzaakt zouden zijn het werk te moeten teruggeven. Het projectmanagementteam en de bouwpartners zijn vervolgens in onderhandeling gegaan. Uiteindelijk zijn wij uitgekomen op een prijscorrectie van + 4,1%, zijnde + € 1,2 miljoen. Voorgesteld wordt om het krediet voor de bouw van het Sportcomplex combibad-IJshal totaal op te hogen met € 2,1 miljoen waarbij de structurele kapitaallasten € 87.000 bedragen en deze kapitaallasten te dekken vanuit een verlaging van de investering voor de openbare ruimte Sportpark de Vliet (structureel € 31.500 kapitaallasten) en vanuit de gemeentebrede stelpost Indexering in Programma 11 Algemene dekkingsmiddelen (€ 55.515). Dit is een budget waarmee jaarlijkse kleine schommelingen en verschillen in indexering worden opgevangen.

Verslimmen stroomvoorziening evenementen en markten

De Gemeente Leiden heeft op maart 2021 een subsidieaanvraag gedaan binnen het Schone Lucht Akkoord. De aanvraag is gericht op het ontsluiten en verslimmen van de bestaande markt- en evenementenvoorzieningen ten behoeve van het kunnen verhogen van het huidige gebruik en het koppelen van laadinfra. De totale investering voor het project bedraagt € 318.446, de subsidie bedraagt € 159.223. De kapitaallasten kunnen worden gedekt uit de verwachte hogere inkomsten door te belasten energieverbruik.

Invulling resterende taakstelling sportaccommodaties

Op de sportaccommodaties staat een taakstelling van circa € 24.000. Dit is het restant van de totale structurele taakstelling van € 788.000. Het resterende deel van deze taakstelling wordt ingevuld door een besparing op de energielasten.

9

Maatschappelijke ondersteuning

Maatschappelijke ondersteuning

<i>Programmanummer</i>	9
<i>Commissie</i>	Onderwijs en Samenleving
<i>Portefeuille(s)</i>	Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn

De missie van het programma Maatschappelijke ondersteuning luidt:

De gemeente Leiden wil een stad zijn waarin alle mensen, inclusief die met een zorgbehoefte, actief kunnen participeren en zelf de regie in handen hebben bij de wijze waarop hun zorgbehoefte wordt vervuld. Het gemeentelijke beleid is gericht op het activeren van mensen om hen in staat te stellen zelf deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast organiseren we een vangnet voor de ondersteuning van zeer kwetsbare burgers die onvoldoende in staat zijn om voor zichzelf te zorgen.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Bredere openstelling Wet Langdurige Zorg

Per 1 januari 2021 is de Wet Langdurige zorg (WLZ) opengesteld voor mensen die vanwege hun psychiatrische problematiek levenslang aangewezen zijn op 24/7 ondersteuning. Hieronder valt een deel van de huidige Wmo-cliënten. Deze aanpassing wordt budgetneutraal uitgevoerd.

Leiden Inclusief

Het programma Leiden Inclusief is vastgesteld. De komende twee jaar is er extra aandacht voor de volgende vier thema's: 'Leiden toegankelijk voor mensen met diverse beperkingen', 'tegengaan van racisme en discriminatie', 'LHBTI+ discriminatie tegengaan' en 'naar een diverse en inclusieve gemeentelijke organisatie'. We gaan aan de slag met de motie (M.21.0067/39) om gendergelijkheid onderdeel te maken van Leiden Inclusief.

Ondertekening Preventieakkoord

Op 19 april 2021 is het lokaal preventieakkoord getekend door bijna 30 partijen. Dit akkoord richt zich op het versterken van de gezondheid van inwoners van Leiden. De focus ligt hierbij op de wijken Leiden Noord en Leiden Zuid-West.

Beschermd wonen

Er is een permanent tekort aan woningen, waardoor huisvesting een knelpunt blijft. Voor beschermd wonen is er een oplopende wachtlijst, hoewel er meer woningen beschikbaar zijn gekomen.

Corona

De coronacrisis heeft nog altijd invloed op de manier waarop de prestaties kunnen worden uitgevoerd. De werkdruk bij de Sociale Wijkteams is onverminderd hoog. Wel is er langzaam meer mogelijk in bijvoorbeeld hulp en ondersteuning op locatie (en thuis).

3.9.1 Doelenbomen

Beleidsterrein 9A Sociale binding en participatie

Doel	Prestatie	
9A1 Sociale binding en participatie van inwoners is hoog	9A1.1 Doen organiseren van een passend voorzieningenaanbod dat aansluit op de sociale situatie van de wijk	✓
	9A1.2 Doen organiseren van activiteiten die maatschappelijke participatie bevorderen en sociaal isolement voorkomen	✓
	9A1.3 Doen bevorderen van cliëntbetrokkenheid en publieksparticipatie op het gebied van maatschappelijke ondersteuning	✓
	9A1.4 Opdracht geven voor het uitvoeren van de vijf basisfuncties voor lokale ondersteuning van vrijwilligerswerk	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9A Sociale binding en participatie van inwoners is hoog

Leiden inclusief

Op 15 juni 2021 is het Programma Leiden Inclusief door het college vastgesteld (BW 21.0317). Onder voorbehoud van besluitvorming door de raad over de voor het programma benodigde middelen. Dit budget van € 75.000 heeft de raad met de Kaderbrief 2021-2025 beschikbaar gesteld.

Beleidsterrein 9B Preventie

Doel	Prestaties	
9B1 Inwoners zijn zo zelfredzaam mogelijk	9B1.1 Organiseren van een samenhangend aanbod van informatieverstrekking, advies en cliëntondersteuning	✓
9B2 Gezondheidsproblemen worden voorkomen	9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg	✓
9B3 Iedere Leidenaar heeft een gezonde en actieve leefstijl	9B3.1 Leidenaars hebben kennis van een gezonde en actieve leefstijl	✓
	9B3.2 Leidenaars gaan verantwoord om met genotmiddelen	÷
	9B3.3 Leidenaars hebben een gezond gewicht	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9B Preventie

9B1.1 Organiseren van een samenhangend aanbod van informatieverstrekking, advies en cliëntondersteuning

Door corona is deze functie van Stichting MEE minder open geweest.

9B2.1 Uitvoeren van wettelijke taken basisgezondheidszorg

Ondanks alle inzet op corona heeft de GGD de wettelijke basistaken kunnen uitvoeren.

9B3.2 Leidenaars gaan verantwoord om met genotmiddelen

De uitvoering motie Rookvrij is vertraagd. Inmiddels is de reguliere communicatie met sportverenigingen in Leiden weer opgestart, onder meer over de gezonde sportkantine en rookvrije generatie.

Beleidsterrein 9C Ondersteuning

Doel	Prestatie	
9C1 Integraal zorg en ondersteuning op maat	9C1.1 Organiseren toegang zorg en welzijn door middel van sociale wijkteams	✓
9C2 Mensen met een beperking zijn in staat zelfstandig te leven	9C2.1 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van algemene Wmo-voorzieningen	✓
	9C2.2 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van maatwerk Wmo-voorzieningen	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9C Ondersteuning

9C1.1. Organiseren toegang zorg en welzijn door middel van Sociale Wijkteams

De druk door corona is onverminderd hoog. Van de oorspronkelijke taakstelling van € 350.000 wordt in 2021 € 100.000 gerealiseerd. Dit nadeel is betrokken bij de kaderbrief

9C2.1 Organiseren van een samenhangend en passend aanbod van algemene Wmo-voorzieningen

De gesprekken met Inklusio over het organiseren van dagbesteding als vrij toegankelijke voorziening lopen. Hiermee wordt invulling gegeven aan de bijsturingsmaatregel uit 2019.

Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

Doel	Prestatie	
9D1 Stabiele leefsituatie voor kwetsbare groepen	9D1.1 Uitvoering geven aan preventie en herstel t.a.v. verslaving en dak- en thuisloosheid	✓
	9D1.2 Uitvoering geven aan toeleiding naar zorg van mensen met verslavings- en psychiatrische problematiek en begeleiding van ex-gedetineerden en vreemdelingen in nood	✓
	9D1.3 Uitvoering geven aan opvang en huisvesting van kwetsbare groepen	⚠
	9D1.4 Uitvoering geven aan beschermd wonen	⚠
9D2 Verminderen van (de gevolgen van) huiselijk geweld	9D2.1 Uitvoering geven aan maatregelen die het voorkomen van geweld in huiselijke kring, het stoppen van geweld en het herstel van veiligheid in het huishouden of gezin bevorderen	✓
	9D2.2 Uitvoering geven aan opvang van slachtoffers van geweld in huiselijke kring	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 9D Kwetsbare groepen

9D1.3 Uitvoering geven aan opvang en huisvesting van kwetsbare groepen

Er is een permanent tekort aan woningen. Daardoor is huisvesting van kwetsbare groepen een blijvend knelpunt. Hier is veel aandacht voor, ook vanuit landelijk beleid: met het Landelijk Actieprogramma komen er middelen vrij om huisvesting te stimuleren en zet het Rijk in op het faciliteren van een versnelde realisatie van huisvestingsplannen.

In 2021 is er een tekort op de aangevraagde subsidie van de Binnenvest. De meevaller van 2020 (extra ontvangst van de Binnenvest van € 415.000) wordt gebruikt om dit tekort te dekken.

9D1.4 Uitvoering geven aan beschermd wonen

De taak beschermd wonen wordt conform vastgesteld beleid en binnen de beschikbare financiële kaders uitgevoerd. Tegelijkertijd is er sprake van een oplopende wachtlijst. Deze wachtlijst heeft de volle aandacht en er wordt op verschillende manieren inzet gepleegd om de wachtlijst te verkorten. Enerzijds door de realisatie van nieuwe woon-zorg vormen, anderzijds door pilots gericht op het versterken van de ambulante ondersteuningsstructuur.

3.9.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 9 Maatschappelijke ondersteuning (- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
09.01	Verplaatsing Woonunits Sumatrastraat	L	80	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
09.02	Beschermd Wonen	L	-700	-	-	-	I		
09.02	Beschermd Wonen	B	700	-	-	-	I		
09.03	Koplopertraject onafhankelijke cliëntondersteuning	L	-193	193	-	-	I		
09.03	Koplopertraject onafhankelijke cliëntondersteuning	L	193	-	-	-	I	Ja	Reserve budgetoverheveling
09.03	Koplopertraject onafhankelijke cliëntondersteuning	B	-	-193	-	-	I	Ja	Reserve budgetoverheveling
09.04	Project Gewoon wonen	L	-100	100	-	-	I		
09.04	Project Gewoon wonen	L	100	-	-	-	I	Ja	Reserve budgetoverheveling
09.04	Project Gewoon wonen	B	-	-100	-	-	I	Ja	Reserve budgetoverheveling
09.05	Trix Terwindtstraat mfa	L	223	-	-	-	I	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
09.05	Trix Terwindtstraat mfa	B	-223	-	-	-	I	Ja	Reserve leefbaarheidsprojecten in de wijken
09.05	Trix Terwindtstraat mfa	L	-	9	9	9	S		
09.05	Trix Terwindtstraat mfa	B	-	-9	-9	-9	S	Ja	Reserve afschrijvingen investeringen
09.06	Vrouwenopvang/aanpak huiselijk geweld	L	-1.300	-	-	-	I		
09.06	Vrouwenopvang/aanpak huiselijk geweld	L	1.300	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
09.07	Investeringsfonds Rijnstreek 2020	L	376	-	-	-	I		
09.07	Investeringsfonds Rijnstreek 2020	B	-376	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
	Resultaat programma 9		80	-	-	0			

3.9.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers

Verplaatsing woonunits Sumatrastraat

De verplaatsing van de 16 woonunits van de Sumatrastraat naar de Verdamstraat heeft meer tijd in beslag genomen dan bij aanvang was voorzien. Daarnaast vallen de daadwerkelijke realisatiekosten hoger uit. In de eindfase na verplaatsing en oplevering van de woonunits heeft de inrichting van het naastgelegen speelveld voor de buurt meer tijd en geld gekost dan voorzien. Het speelveld was vroeger een groot grasveld, wat getransformeerd is met bosschages en veel bomen en is uitgebreid met avontuurlijke speelvoorzieningen.

Dit is na zorgvuldige participatie met een klankbordgroep van omwonenden en na afzonderlijke participatie door kinderen tot stand gekomen.

Het tekort voor plan- en uitvoeringskosten bedraagt € 80.000. In de voorziening die is getroffen voor de verplaatsing van de woonunits is geen rekening gehouden met deze aanvullende kosten. Voorgesteld wordt om het krediet Verplaatsen 16 woningen Sumatrastraat te verhogen met € 80.000. De woonunits aan de Verdamstraat zijn bedoeld voor de bijzondere doelgroepen. Deze kosten maken geen onderdeel uit van het sociaal domein.

Budgetneutrale wijzigingen:

Beschermd wonen PGB

Net als vorig jaar lijkt het budget voor Beschermd Wonen (BW) PGB overschreden te worden met circa € 1 miljoen. Daarnaast zal een lagere eigen bijdrage BW (circa € 0,7 miljoen) worden ontvangen door het lagere aantal cliënten door de overgang naar de WLZ. De tekorten kunnen worden gedekt door het verwachte overschot op BW Zorg in natura (circa € 1,7 miljoen).

Koplopertraject onafhankelijke cliëntondersteuning

Vanuit de meicirculaire 2021 ontvangt Leiden als koplopergemeente in 2021 € 400.000 om aan de ambities rondom onafhankelijke cliëntondersteuning te werken. In 2021 is hiervoor een projectplan opgesteld en is een start gemaakt met de uitvoering hiervan. De verwachte kosten worden echter met name in 2022 en 2023 gemaakt. Om die reden wordt bijna het gehele budget overgeheveld naar 2022. In 2022 wordt aan de hand van de dan gemaakte keuzes gekeken welk deel moet worden doorgeschoven naar 2023.

Project Gewoon wonen

In 2019 heeft Leiden € 100.000 ontvangen van het Rijk voor het project Gewoon wonen. Het is bestemd voor een woonvoorziening voor jongeren met ernstige beperkingen. De verwachting is dat in het laatste kwartaal de omgevingsvergunning kan worden afgegeven en dat de bouw begin 2022 gaat plaatsvinden. Het budget van € 100.000 wordt daarom overgeheveld naar 2022.

Trix Terwindt Multifunctionele Accommodatie

Na uitwerking van het Voorlopig ontwerp, waarbij aan de minimale eisen/wensen is voldaan, blijkt het huidige krediet van € 1.050.000 te krap. Een aanvullend krediet van € 223.000 is nodig. Dekking zal plaatsvinden uit de reserve Leefbaarheidsprojecten in de wijken.

Vrouwenopvang

De regionale middelen vrouwenopvang zijn vanaf 2021 door het Rijk met structureel € 1,4 miljoen verhoogd doordat de afgelopen jaren het aantal meldingen fors was gestegen en omdat extra inzet nodig is voor de aanpak van huiselijk geweld. Door corona is het aantal meldingen in 2021 veel lager uitgevallen dan verwacht. De verwachte onderbesteding bedraagt € 1,3 miljoen. De onderbesteding wordt gestort in de reserve sociaal domein en daarbinnen geoormerkt voor vrouwenopvang en aanpak huiselijk geweld.

Investeringsfonds Rijnstreek

Het Investeringsfonds 2020 was voor alle regio's naar beneden bijgesteld i.v.m. een lager restant op budget Beschermd Wonen 2020 dan oorspronkelijk was ingeschat. Hierdoor is het Investeringsfonds-Rijnstreek in 2020 met € 376.300 overschreden. In het Portfeuillehoudersoverleg Maatschappij Holland Rijnland is afgesproken dat deze overschrijding uit 2020 ten laste van de reserve Sociaal Domein, geoormerkt deel Beschermd wonen gebracht zou worden. In de Jaarrekening 2020 is echter via budgetoverheveling 2020/2021 de overschrijding uit 2020 ten laste van het Investeringsfonds-Rijnstreek 2021 gebracht. Met deze mutatie wordt dit teruggedraaid en wordt het Investeringsfonds voor de Rijnstreek 2021 verhoogd met € 376.300, ten laste van de reserve Sociaal Domein, geoormerkt deel Beschermd Wonen.

10

Werk en inkomen

Werk en inkomen

<i>Programmanummer</i>	10
<i>Commissie</i>	Werk en Middelen
<i>Portefeuille(s)</i>	Werk, Inkomen, Economie & Cultuur Gezondheid, Jeugdzorg & Welzijn Bestuur, Veiligheid en Handhaving

De missie van het programma Werk en inkomen luidt:

De gemeente Leiden stimuleert haar inwoners om door werk zelfstandig in het bestaan te voorzien, bevordert maatschappelijke participatie en biedt waar nodig een financieel vangnet.

Stand van zaken bij Voortgangsrapportage

Corona

Als gevolg van de versoepelingen rond corona wordt steeds meer dienstverlening en hulp en ondersteuning weer op de reguliere manier uitgevoerd. Er wordt ook aandacht besteed aan de uitvoering van de TONK als inkomensondersteunende regeling voor door corona getroffen inwoners.

DZB

Met name opleidingen en opstapsubsidies konden en kunnen minder worden ingezet vanwege corona. Sinds de versoepelingen vindt een inhaalslag plaats met de intakegesprekken. De intakeperiode duurt echter langer dan voorheen omdat kandidaten meer moeten worden 'aangespoord'.

Dit betekent ook een verwacht financieel voordeel in het tweede halfjaar, en geeft de gelegenheid om extra in te zetten op de identificatie en begeleiding van specifieke doelgroepen, waaronder mensen die met behulp van loonkostensubsidie aan de slag kunnen. Ook is er ruimte voor pilots op extra trainingen voor vitaliteit, stressregulering en computervaardigheden.

Schuldhelpverlening

In februari 2021 is het Beleidsplan schuldhelpverlening 2021-2024 vastgesteld. Dit beleidsplan richt zich op het voorkomen, beheersbaar maken en oplossen van schulden van inwoners van Leiden. Door middel van Eerste Hulp Bij Geldzorgen, de Buddy app en hulp bij thuisadministratie proberen we te voorkomen dat schulden ontstaan of problematisch worden.

3.10.1 Doelenbomen

Beleidssterrein 10A Arbeidsparticipatie

Doel	Prestatie	
10A1 Leidenaren hebben werk en zijn daardoor minder uitkeringsafhankelijk	10A1.1 Inzetten van re-integratie en participatievoorzieningen	✓
	10A1.2 Aanbieden volwasseneneducatie	✓
	10A1.3 Inzetten project Jongeren op de Arbeidsmarkt (Project JA)	✓
10A2 Mensen met loonwaarde onder het wettelijk minimumloon werken zo regulier mogelijk	10A2.1 Inzetten sociale werkvoorziening	✓
	10A2.2 Inzetten beschut werk	✓
	10A2.3 Inzetten loonkostensubsidie	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 10A Arbeidsparticipatie

10A1.1 Inzetten van re-integratie en participatievoorzieningen

Ondanks dat opleidingen en opstapsubsidies minder konden worden ingezet vanwege corona, staat deze prestatie wel op groen. Er is sprake van een inhaalslag.

Beleidssterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Doel	Prestatie	
10B1 Minima doen mee in de samenleving en raken niet in een sociaal isolement	10B1.1 Ondersteunen van mensen die gebruik maken van een bijstandsuitkering om actief te zijn in de samenleving en niet in een sociaal isolement te raken	✓
10B2 Armoedebestrijding	10B2.1 Behandelen aanvragen individuele bijzondere bijstand en individuele inkomensvoorziening	✓
	10B2.2 Verstrekken (bijdrage in) premie Collectieve Ziektekostenverzekering Minima	✓
	10B2.3 Verstrekken tegemoetkoming kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie	✓
	10B2.4 Kwijtschelding gemeentelijke heffingen	✓
	10B2.5 Subsidies minimabeleid	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 10B Maatschappelijke participatie en ondersteuning minima

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidssterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Doel	Prestatie	
10C1 Leidenaren (18 t/m AOW-leeftijd) voor wie een financieel vangnet nodig is, ontvangen inkomensondersteuning	10C1.1 Behandelen aanvragen en beheer uitkeringen Participatiewet, loaw, loaz, Bbz- inkomensvoorzieningen	✓
	10C1.2 Uitvoeren fraudepreventie en opsporen uitkeringsfraude	✓
	10C1.3 Uitvoeren terugvordering en verhaal	✓

Toelichting doelenboom Beleidssterrein 10C Inkomensvoorzieningen

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Beleidsterrein 10D Schuldhulpverlening

Doel	Prestatie	
10D1 Het ontstaan dan wel escalatie van problematische schuldensituaties is voorkomen	10D1.1 Uitvoeren van budgetbeheer, stabilisatietrajecten en overige preventieve maatregelen	✓
10D2 Problematische schuldensituaties zijn beheersbaar gemaakt en (zo mogelijk) opgelost	10D2.1 Uitvoeren schuldhulpverlening	✓

Toelichting doelenboom Beleidsterrein 10D Schuldhulpverlening

Er zijn geen afwijkingen ten opzichte van de begroting.

3.10.2 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma 10 Werk en inkomen

(- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
10.01	Bijstand 2021	L	-1.940	-	-	-	I		
10.01	Bijstand 2021	B	-100	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
10.02	DZB Trajectbegeleiding	L	-200	-	-	-	I		
10.02	DZB Trajectbegeleiding	L	200	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
10.03	Pilot Debt to no Debt	L	9	-	-	-	I		
10.03	Pilot Debt to no Debt	B	-9	-	-	-	I	Ja	Reserve debt to no debt
10.04	Re-integratie corona	L	-1.300	-	-	-	I		
10.04	Re-integratie corona	L	1.300	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
10.05	Schuldhulpverlening	L	-350	-	-	-	I		
10.05	Schuldhulpverlening	L	350	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
10.06	TONK	L	-2.000	-	-	-	I		
10.06	TONK	L	2.000	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
10.07	REACT EU HR-gemeenten 2020 tm 2022	L	833	965	-	-	I		
10.07	REACT EU HR-gemeenten 2020 tm 2022	B	-1.233	-965	-	-	I		
10.07	REACT EU HR-gemeenten 2020 tm 2022	L	400	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
	Resultaat programma 10		-2.040	-	-	-			

3.10.3 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers:

Bijstand 2021

Op basis van de uitgaven tot en met juli wordt een incidenteel voordeel verwacht van € 2,1 miljoen, bestaande uit € 2,0 miljoen lagere bijstandsuitgaven en € 0,1 miljoen hogere baten uit terugvordering. De afgelopen maanden is het aantal bijstandsgerechtigden gedaald, terwijl in de vorige prognose rekening werd gehouden met per saldo een stijging in de periode april tot en met juli. Begin oktober wordt het definitieve rijksbudget 2021 bekendgemaakt. Dit zal verwerkt worden in decemberwijziging. De vertraging van de invoering van de suite sociaal domein leidt dit jaar tot € 60.000 extra kosten. Bestaande pakketten moeten langer worden aangehouden en er is extra inhuur nodig voor functioneel beheer.

Budgetneutrale wijzigingen:

DZB Trajectbegeleiding

Als gevolg van de coronamaatregelen blijven in het 1^e halfjaar diverse kosten achter bij de begroting van het participatiebudget. De verwachting is dat dit voor een deel ook in de tweede helft zo zal zijn. De prognose is dat over heel 2021 op het participatiebudget een voordeel ontstaat van totaal € 0,2 miljoen. Dit bedrag kan worden toegevoegd aan de reserve Sociaal Domein.

Pilot Debt to no debt

De pilot Debt to no Debt (schuldhulpverlening voor jongeren) is financieel afgerond. Er heeft een afboeking van € 9.451 plaatsgevonden. Dit wordt onttrokken aan de reserve Debt to no Debt.

Re-integratie Werk en Inkomen (corona)

Er is € 1,35 miljoen ontvangen van het Rijk voor extra re-integratie inspanningen om de nadelige effecten van corona op te vangen. Het zijn vrij besteedbare middelen. Hiervan zal € 1,3 miljoen niet worden besteed omdat de huidige inzet voldoende is. De onderbesteding wordt gestort in de reserve sociaal domein en zal daar binnen worden geormerkt voor het programma Social Impact Team.

Schuldhulpverlening (corona)

Er is in totaal € 420.000 ontvangen voor extra schuldhulp als gevolg van corona. Hiervan zal € 350.000 niet worden besteed omdat de huidige capaciteit de vraag aan kan. De onderbesteding wordt gestort in de reserve sociaal domein en zal daar binnen worden geormerkt voor het programma Social Impact Team.

TONK (tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten)

Er is al € 0,6 miljoen ontvangen voor de TONK, bestemd voor mensen die vanwege corona hun woonlasten niet (volledig) kunnen betalen. In de septembercirculaire is een tweede tranche van € 1,8 miljoen opgenomen. De kosten van TONK, inclusief de uitvoeringskosten, komen naar verwachting uit op circa € 0,4 miljoen. De onderbesteding van € 2,0 miljoen wordt gestort in de reserve sociaal domein en zal daar binnen worden geormerkt voor het programma Social Impact Team. Daarbij wordt ook nadrukkelijk gekeken om het budget bij de oorspronkelijke doelgroep van de TONK terecht te laten komen.

REACT EU-subsidie HR-gemeenten

De arbeidsmarktregio Holland Rijnland bestaat uit drie samenwerkingsverbanden van gemeenten die activiteiten voor werkzoekenden in de regio organiseren. Werkzoekenden in de Rijnstreekgemeenten kunnen terecht bij Rijnvicus, werkzoekenden uit Katwijk en de Bollenstreekgemeenten zijn in begeleiding bij de Maregrop en voor de Leidse regio worden de activiteiten georganiseerd door de gemeente Leiden. De gemeente Leiden is daarnaast als centrumgemeente de aanvrager van de subsidie voor de arbeidsmarktregio. Door de coronacrisis zijn er meer werkzoekenden in de arbeidsmarktregio en is de afstand tot de arbeidsmarkt voor mensen groter geworden. De gemeenten hebben ervoor gekozen om deze subsidie in te zetten voor de activiteit "vergroten mogelijkheden arbeidsinpassing". De subsidie REACT-EU wordt voor groepsactiviteiten zoals trainingen ingezet, maar ook individuele begeleiding. De doelgroep van deze activiteiten bestaat uit jongeren tot 28 jaar, uitkeringsgerechtigden en statushouders. De subsidieregeling is pas in 2021 opengesteld, maar gaat over het tijdvak 2020 tot en met 2022. De subsidie bedraagt afgerond € 2,2 miljoen, waarvan afgerond € 1,2 miljoen in 2021 en afgerond € 1,0 miljoen in 2022. In 2021 kan naar verwachting € 0,4 miljoen aan reeds gedekte kosten verantwoord worden onder deze subsidie. Het voordeel wordt ten gunste gebracht van de reserve sociaal domein.

Minimabeleid

De subsidie-afrekening van het Jeugdfonds sport en cultuur over 2020 is voordelig uitgevallen. De subsidie-afrekening 2021 van de stichting Leergeld zal ook positief uitvallen. Het totale verwachte voordeel bedraagt € 300.000 en wordt verrekend met de reserve sociaal domein.

3.11 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

3.11.1 Financiële afwijkingen begroting 2021

Programma Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien
(- = voordeel)

Nummer	Onderwerp	B/L	2021	2022	2023	2024	I/S	Betreft reserve?	Indien ja, welke?
	Mee- en tegenvallers								
ADOH01	Lagere inkomsten GPC	L	200	-	-	-	I		
ADOH05	Kapitaallasten	L	66	-	-	-	S		
ADOH06	Actualisatie Treasury	L	-307	-1	-1	-1	S		
ADOH06	Actualisatie Treasury	B	85	-	-	-	S		
ADOH06	Actualisatie Treasury	L	47	1	1	1	S	Ja	Reserves herstructurering SvZ&V en Ons Doel
ADOH10	Ontwikkeling algemene uitkering 2021	B	614	-	-	-	I		
	Budgetneutrale wijzigingen								
ADOH03	Intranet	L	175	175	-	-	I		
ADOH03	Intranet	B	-175	-175	-	-	I	Ja	Reserve bedrijfsvoering
ADOH07	Vervanging applicatie Key2Parkeren	L	400	50	-	-	I		
ADOH07	Vervanging applicatie Key2Parkeren	B	-400	-50	-	-	I	Ja	Reserve parkeren
ADOH08	Vervanging subsidiesysteem BpmOne	B	118	-	-	-	I		
ADOH08	Vervanging subsidiesysteem BpmOne	B	-118	-	-	-	I	Ja	Reserve sociaal domein
	Resultaat Algemene dekkingsmiddelen		705	-	-	-			

3.11.2 Toelichtingen afwijking begroting 2021

Mee- en tegenvallers

Lagere inkomsten Grafisch Productiecentrum

Al langere tijd heeft het Grafisch Productie Centrum te maken met tekorten van rond € 350.000 per jaar. In de Kaderbrief 2021 - 2025 is daarom met ingang van 2022 budget van € 200.000 toegekend. Tegelijkertijd maakt het GPC een noodzakelijk ommezwaai. Noodzakelijk om financiële en kwalitatieve redenen. Er is gekozen om te investeren in efficiëntie, kwaliteit en professionaliteit. Met als doel een servicegerichte dienst die voldoet aan de wensen en eisen van de organisatie op al deze genoemde punten. De administratieve en financiële stroom wordt doorgelicht aangescherpt en verbeterd. De teamleden krijgen trainingen en coaching waardoor de professionaliteit en kwaliteit van de geleverde producten verbeterd. Vervolgens worden complexere en grotere opdrachten geworven om de inkomsten te verhogen en de investeringen zijn vruchten te laten afwerpen. Deze opdrachten moeten komen van interne afdelingen en opdrachtgevers vanuit organisaties aangesloten bij servicepunt 71. Op deze manier dienen de opbrengsten in de toekomst met ongeveer € 150.000 verhoogd te worden. Tijdens de overgangsfase in 2021 wordt deze meeropbrengst nog niet gehaald. Daardoor is er ook in 2021 nog steeds sprake van het tekort, waarvoor aanvullend budget nodig is.

Kapitaallasten

Bij de actualisatie van de afschrijving op de kapitaalgoederen ontstaat er een incidenteel nadeel op de kapitaallasten € 66.171

Actualisatie treasury

Het voordeel op het taakveld treasury bedraagt € 175.000. Het resultaat is hoofdzakelijk het gevolg van lagere rentelasten op aan te trekken financiering, als gevolg van een lager benodigd volume aan leningen (€ 231.000 voordeel). Daarnaast zijn de interne rentedoorberekeningen, de verwachte rentebaten en de rentestortingen in een tweetal reserves geactualiseerd, met per saldo een negatief resultaat (€ 56.000 nadeel)

Ontwikkeling algemene uitkering 2021

De algemene uitkering 2021 ontwikkelt zich negatief door verdere krimp van de gemeente ten opzichte van 2020. De daling van het aantal inwoners leidt ook tot een daling van de daaraan gerelateerde sociale maatstaven. Bovendien zien we ook een daling van het regionale klantenpotentieel. Voor 2021 wordt verwacht dat derving van inkomsten voor parkeren, leges en marktgelden als gevolg van corona wordt gecompenseerd in de algemene uitkering.

Budgetneutrale wijzigingen

Vervanging applicatie Key2Parkeren

De ICT-applicatie die nu gebruikt wordt voor een aantal (vergunningen) aanvraagprocessen en heffingen rondom parkeren, markten en ligplaatsen zal per 1 januari 2022 niet langer ondersteund worden door de leverancier. De financiële functionaliteit kan niet, zoals gepland, worden ondergebracht in de bij aanvang van de vervangingsprojecten ontworpen oplossingsrichtingen. Om de betalingsprocessen per 1 januari 2022 te kunnen continuëren, wordt daarom een nieuwe applicatie aangeschaft. De kosten van deze applicatie inclusief in- en externe projectkosten bedragen € 400.000. Daarbij komt nog € 50.000 voor het nog 6 maanden in de lucht houden van de huidige applicatie in 2022. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve parkeren.

Vervanging subsidiesysteem BpmOne

De implementatie van het nieuwe subsidiesysteem is complexer en zal langer duren dan verwacht. Dat betekent dat er extra uren nodig zijn voor projectmanagement en projectondersteuning. De extra kosten voor 2021 bedragen € 118.000. De kosten worden gedekt door een onttrekking aan de reserve sociaal domein.

Intranet

De intranetten van de samenwerkende gemeenten in de regio zijn sterk verouderd. Technisch is het moeilijk de soms wel 10 jaar oude intranetten overeind te houden en qua functionaliteiten sluit het ook niet meer aan bij het gebruik van deze tijd en de behoefte die er (extra) is door het meer op afstand werken, mede door de coronacrisis. Regionaal wordt nu gewerkt aan een gezamenlijke scenariokeuze en vervolgens opdrachtformulering voor het vervangen van de intranetten. In het vooronderzoek is gebleken dat het intranet van Leiden compleet moet worden vervangen en moet worden geïntegreerd in de werksystemen die nu worden gebruikt in Kantoor71. Voor de vervanging van het Leidse intranet moet rekening worden gehouden met 175.000 in 2021 en eenzelfde bedrag in 2022, bestaande uit gelden voor (technisch) projectleiderschap, informatiemanagement, aankoop intranet passend in de nieuwe architectuur, inrichting en vulling van het nieuwe intranet. De benodigde middelen worden gedekt via de reserve bedrijfsvoering.

Overdracht Landmeterauto's naar Servicepunt71

Bij de overgang van VRIS 3 zijn de drie landmeterauto's overgegaan naar SP71. Het vervangingskrediet (van € 65.000) voor de 3 landmeterauto's is achtergebleven in Leiden. Reden is dat in het krediet ook de vervanging voor een bedrijfswagen voor GPC was opgenomen. De bedrijfswagen voor GPC hoeft niet te worden vervangen. In 2023 worden de twee bedrijfswagens binnen SP71 vervangen. Dit betekent dat vanaf 2024 de bijdrage aan SP71 met de bijbehorende kapitaallasten van € 9.897 per jaar stijgt (afschrijving in 5 jaar). Deze hogere bijdrage kan ruimschoots gedekt worden door de lagere kapitaallasten die nu geraamd zijn in de begroting van Leiden als gevolg van latere start afschrijving en lager budget door het niet vervangen bedrijfswagen (GPC).

Hoofdstuk 4

4 Paragrafen

4.1 Plankosten

Plankosten - krediet

Enkele teams registreren uren per project/activiteit. De bewaking van de uren en de bijbehorende plankosten (kosten van uren van medewerkers) vindt per project plaats. De huidige opzet van plankosten heeft tot doel plankosten zowel in de fase voor kaderbesluit als na kaderbesluit inzichtelijk te maken, teneinde de beheersbaarheid te waarborgen. Om dit blijvend te monitoren zijn er overzichten voor lijn- en projectmanagers om de uren en de euro's in te zien. Daarnaast zijn voor de plankostenteam personeelstarieven berekend en wordt de casuïstiek gevolgd op naleving van deze systematiek. Plankosten worden zo goed en sober mogelijk geraamd, bij de kosten wordt sluitende dekking aangegeven, er zijn heldere afspraken gemaakt tussen teams voor de inzet van capaciteit. Bij overschrijdingen van geraamde plankosten wordt een besluit tot aanvullende dekking gevraagd en de stand van het krediet plankosten in definitiefase wordt gevolgd. Monitoren, evalueren en bijsturen van plankosten is en blijft van essentieel belang voor optimale beheersing van projectkosten.

In de bijgevoegde tabellen treft u de stand van het krediet plankosten in definitiefase. Dit krediet wordt gevoed door een jaarlijkse onttrekking aan de reserve bedrijfsvoering plankosten en ingesteld vanuit het oogpunt van transparantie, monitoring en bewaking. Elke projectopdracht waarbij voor plankosten in definitiefase een beroep wordt gedaan op het krediet, wordt aan het college ter vaststelling aangeboden. Deze werkwijze is voor het bestuur een goede grondslag voor enerzijds een betere beheersing van plankosten en anderzijds voor prioritering van de projectenportefeuille. Ofwel: het bestuur geeft keer op keer bewust fiat aan het investeren van voorbereidingstijd in projecten en weet precies hoeveel geld hiermee gemoeid is.

Op het moment dat er een kaderbesluit wordt genomen, worden de plankosten meegenomen in de totale lasten van het project en vloeien de reeds gemaakte plankosten in één keer terug in de reserve. Indien een project geen doorgang vindt, kunnen de kosten uiteraard niet worden meegenomen in de totale projectkosten. In dat geval vindt er geen terugstorting plaats in de reserve en kan dat bedrag niet opnieuw beschikbaar worden gesteld. In beide gevallen zal het project na kaderbesluit worden afgerond en uit het krediet worden gehaald. Er resteert op dit moment voor het lopende jaar nog een bedrag van circa € 2.866.945 voor de plankosten van nieuwe projecten in definitiefase (onderstaande tabel).

Totaal beschikbaar tot en met 2020 via begroting	6.762.000
Opnieuw beschikbaar gesteld t/m 2020	3.520.551
Reeds afgesloten projecten in definitiefase in voorgaande jaren inclusief 2020	-5.596.167
	4.686.384
2021 Afgesloten projecten definitiefase , Kopermolen, Terweepark, HOV	-700.652
2021 Af te sluiten projecten def. fase oa Energiepark, Werninkterrein, Kaasmarkt	-2.538.487
2021 Begroting uit de reserve plankosten, nog niet besloten door college	598.000
2021 Beschikbaar gesteld via 2e techn. wijz. Kopermolen	560.000
Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021, 2e deel Haarlemm.garage	24.600
Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021 Telderskade	100.000
Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021 Kaasmarkt	185.000
Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021 Energiepark	1.525.000
Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021 Turkoois	60.455

Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021 Werninkterrein	456.000
Opnieuw beschikbaar te stellen via 3e techn. wijz. 2021 Westerpoort, bijdrage derde	50.000
Totaal beschikbaar	5.006.300

Projectomschrijving	Leids project of project Derden	B&W besluit	Uren tot kaderbe- sluit totaal	Begrote kosten tot kaderbesluit
Lopende projecten				€
Blok Dolfijn-'t schippertje Zeeheldenbuurt	Leids project	BW16.0399	1.000	100.000
Aanvullende uren Blok Dolfijn-'t schippertje	Leids project	BW18.0432	1.174	117.705
Renovatie Trien Semlerstraat	Leids project	BW18.0571	1.260	129.150
Diamantplein e.o.	Leids project	BW19.0333	1.610	165.000
2e Aanvullende uren Diamantplein e.o.	Leids project	BW21.0073	400	42.000
Aanvullende uren Diamantplein e.o.	Leids project	BW20.0336	1.771	186.000
Paardenwei	Leids project/derden	BW19.0486	2.770	283.925
Aanv. budget onderzoekskosten Paardenwei	Leids project/derden	RB 20.0134	0	32.348
Aanv. uren Westerpoort (voorheen Paardenwei)	Leids project/derden	BW21.0129	2.829	297.075
Aanv. budget onderz.kn. Westerpoort (voorheen Paardenwei)	Leids project/derden	BW21.0129	0	150.652
Wijkspportpark De Mors	Leids project			240.000
Bedrijventerrein Vlietzone midden	Leids project			300.000
Bedrijventerrein Vlietzone midden onderzoekskn	Leids project			15.000
Totale onttrekking			12.814	2.058.855
Resterend bedrag voor 2021				2.947.445

Aanvraag onderweg, nog niet door college besloten		
Herinrichting openbare ruimte Verbeekstraat	710	74.500
Onderz. kn. herinr. OR Verbeekstraat	0	6.000
Totaal aan aanvragen onderweg		80.500
Resterend voor nieuwe aanvragen		2.866.945

Plankosten - reserve

Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering plankosten, waaruit het krediet plankosten definitiefase is gedekt, is vastgesteld dat deze primair bedoeld is voor dekking van de plankosten van projecten in definitiefase en secundair voor het oplossen van knelpunten met betrekking tot het uitvoering van deze systematiek.

4.2 Initiatieven derden

Plankosten - krediet Initiatieven derden

Het doel van het krediet Initiatieven derden is om bouwprojecten (initiatief ligt bij de marktpartij) vanuit de markt te faciliteren. Om deze bouwprojecten goed te kunnen faciliteren is het van belang dat snel ambtelijke capaciteit ingezet kan worden om zodoende kansrijke particuliere initiatieven te begeleiden en waar nodig om onderzoeken te laten verrichten. Middels het instellen van het krediet Initiatieven derden worden aanloopkosten voorgefinancierd tot het sluiten van een anterieure overeenkomst. Het betreft kosten van ambtelijke inzet en onderzoekskosten (ook extern) die overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening verhaald moeten worden op de initiatiefnemer. Door het sluiten van een anterieure overeenkomst, afroeping van de meeropbrengst bij erfpachtconversie, extra opbrengsten uit grondverkoop of een exploitatieplan worden deze voorgefinancierde middelen van derden door de gemeente terug ontvangen. Na ontvangst van deze bijdrage worden deze middelen teruggestort in het fonds zodat deze middelen opnieuw beschikbaar kunnen worden gesteld voor nieuwe initiatieven vanuit de markt. Kortom, hetzelfde geld kan in meerdere projecten worden geïnvesteerd. Het krediet Initiatieven derden is hiermee een revolverend fonds.

In de onderstaande tabel is de actuele stand van het krediet initiatieven derden opgenomen. Dit krediet wordt gevoed door onttrekkingen aan de reserve Grondexploitaties. Per 2021 is vanuit de reserve Grondexploitaties in totaal € 5 miljoen beschikbaar gesteld. Elke projectopdracht - waarbij voor voorfinanciering een beroep wordt gedaan op het krediet Initiatieven derden - wordt aan het managementteam van het cluster Stedelijke Ontwikkeling ter vaststelling aangeboden. Deze werkwijze is een goede grondslag voor enerzijds een betere beheersing van plankosten en anderzijds voor prioritering in de projectenportefeuille. Ofwel: vanuit het cluster Stedelijke Ontwikkeling wordt keer op keer bewust toestemming gegeven aan het investeren van voorbereidingstijd in projecten en weet precies hoeveel geld hiermee gemoeid is. Indien akkoord wordt gegeven om vanuit de gemeente te werken aan een project sluit de gemeente met de initiatiefnemer een intentieovereenkomst af. Hierin wordt alvast een eerste tegemoetkoming in de kosten overeengekomen (deze bijdrage wordt verrekend met de uiteindelijk te verhalen kosten). Deze vergoeding wordt na ontvangst teruggestort in het fonds. Als een initiatief niet leidt tot een uitvoerbaar plan kunnen de gemaakte kosten niet verhaald worden. In dat geval zullen de middelen die beschikbaar zijn gesteld uit het krediet initiatieven derden definitief voor rekening van dit krediet komen en zijn ze dus 'verloren' voor andere nieuwe initiatieven.

Het beschikbare budget voor nieuwe initiatieven is per heden € 531.198, zie onderstaande tabel. Opgestarte initiatieven beginnen meer en meer te revolveren. In 2021 is afgerond € 600.000 terug gevloeid in het fonds. Naast revolverende middelen zijn er ook middelen die niet terugvloeien (in 2021 € 88.810). Dit betreft het project LEAD Monuta waar kosten zijn gemaakt als gevolg van een WOB verzoek. Deze kosten zijn niet verrekenbaar met de betreffende initiatiefnemer.

	Bedrag in euro's
Totaal beschikbaar per 2021	5.000.000
Revolverende middelen 2018-2020	1.790.847
Revolverende middelen 2021	75.000
Revolverende middelen 2021 (3e technische wijziging 2021)	526.053
Totaal beschikbaar	7.391.900

Projectomschrijving lopende projecten	Begrote kosten tot sluiten anterieure overeenkomst
PID Ontwikkeling Rooseveltstraat	165.000
PID Robijnhof	92.515
PID Willem de Zwijgerlaan	80.000
PID Plesmanlaan-Jacobs eo	394.000
PID Toussaintkade	200.000
PID Ter Haarkade 1	170.000
PID Lorentzkade fase 2	14.033
PID Rhijnvreugd	342.000
PID Sumatra	258.225
PID Scal-locatie	165.861
PID Werninkterrein	80.000

Projectomschrijving lopende projecten	Begrote kosten tot sluiten anterieure overeenkomst
PID ID College Vijf Meilaan (Premier)	149.994
PID Watergeuskade	293.000
PID Noordman	100.102
PID Monuta (LEAD)	860.000
PID Motorhuis Plesmanlaan	377.174
PID Gebiedsvisie Schipholweg	433.704
PID Diamantplein	207.716
PID Ypenburgbocht	93.489
PID Centrale Blokken	62.455
PID Maranathakerk (Statendijck)	88.463
PID Initiatief Brahmslaan 80	110.000
PID Bloemistenlaan	43.346
PID Corantijnstraat	115.000
PID Mary Zeldenrustlaan	168.300
PID Bizetpad	200.000
PID Hoflaan	70.000
PID Turkoois	162.500
PID Hoge Rijndijk 5	57.500
PID Barthen	30.000
PID Woningbouw Portaal Zeeheldenbuurt	67.000
PID Verbeekstraat	154.650
PID Plexus Kaiserstraat	50.000
PID Opaalstraat	55.000
Totaal onttrekking	5.911.027
Resterend bedrag voor 2021	1.480.873
Aanvraag onderweg (nog niet door het MTSO besloten en nog niet verwerkt):	949.675
BESCHIKBAAR VOOR NIEUWE INITIATIEVEN	531.198

4.3 Personele lasten en externe inhuur

Inleiding

Deze prognose is gebaseerd op een dwarsdoorsnede van afdelingsbudgetten met alle uitgaven en inkomsten op het gebied van salarislasten en externe inhuur van de gemeentelijke afdelingen en instellingen.

De prognose is exclusief gegevens van DZB, deze zijn in zijn geheel opgenomen onder programma 10 'Werk en Inkomen'

	Totaal budget	Totaal uitgaven/ inkomsten	Vrije ruimte	Percentage externe inhuur
GEMEENTEBREED TOTAAL				
salarislasten	94.534.268	90.937.875	3.596.392	
mogelijke CAO loonsverhoging 1%		909.379	-909.379	
interne inhuur	2.133.865	4.065.386	-1.931.521	
externe inhuur	7.788.443	17.124.629	-9.336.186	
budgetten ter dekking salarislasten en inhuur	4.936.761	0	4.936.761	
doorbelasting naar investeringen/grex	-16.048.081	-17.392.732	1.344.651	
inkomsten ter dekking salarislasten en inhuur	-467.083	-2.678.456	2.211.373	
RESULTAAT	92.878.172	92.966.080	-87.908	15,7%

Gebruikte rubrieken

Naast de formatiebegroting zijn er voor salarislasten en inhuur meer budgetten in de begroting beschikbaar uit projectgelden, investeringen en grondexploitatie (grex). Daarnaast zetten we medewerkers in voor taken bij derden waarbij kosten worden doorberekend. Deze budgetten en inkomsten zijn apart in het overzicht opgenomen.

Resultaat

Op basis van het verloop van de kosten en inkomsten in het eerste halfjaar wordt een prognose gemaakt voor het jaarresultaat. Aan de hand van deze prognose wordt per saldo gemeentebreed een negatief resultaat verwacht van € 87.908.

Nog steeds is het vanwege de verschillende coronamaatregelen en onzekerheden over de nabije toekomst moeilijk om een goede inschatting te maken.

De ene afdeling heeft nadelen omdat verschillende projecten niet kunnen worden uitgevoerd waardoor het personeel ook niet aan die projecten kan worden doorberekend, of moet het personeel inzetten voor zaken die niet door te berekenen zijn.

Andere afdelingen hebben weer voordelen omdat ze meer tijd kunnen besteden aan de verschillende projecten of minder personeel en inhuur hoeven in te zetten omdat activiteiten niet doorgaan.

Alle teams hebben de opdracht om met de beschikbare budgetten uit te komen. Indien toch tekorten ontstaan, worden deze via de gebruikelijke procedure gemeld in de voortgangsrapportage.

Extra kanttekeningen bij dit resultaat

Nieuwe CAO

Op dit moment is er nog geen nieuwe CAO per 1-1-2021 afgesproken.

De onderhandelingen over een loonsverhoging schommelen tussen 2,75% en 0%. Verder worden er afspraken gemaakt over een mogelijke thuiswerkvergoeding en harmonisatie verlof.

In de salarisbegroting 2021 zit bijna 1% ruimte voor een loonsverhoging.

In de prognose is nu, in afwachting van een akkoord, voorzichtigheidshalve wel alvast rekening gehouden met een extra uitgave voor loonkosten van 1% van de geraamde uitgaven salarislasten.

Voor de salarisbegroting 2022 is in ieder geval rekening gehouden met een CAO loonsverhoging van in totaal (voor 2021 én 2022) 2,5%.

Formatie en bezetting

De formatie van Leiden is van 1 januari naar 1 juli van 1.200 fte naar 1.227 fte gegaan. Hiervoor is dekking beschikbaar. Het percentage bezetting is van 98,7% naar 97,3% gegaan.

Door de stijging van de formatie bestaat de kans dat de loonkosten hoger uitkomen dan nu in de prognose is opgenomen.

Het percentage bezetting is gedaald, maar als er voor de nieuwe functies en openstaande vacatures personeel kan worden aangenomen zullen de loonkosten hoger uitkomen, en zal de inhuur waarschijnlijk weer lager uitkomen.

Inhuur

De interne inhuur betreft alle inhuur van medewerkers van andere teams en van medewerkers van de vier gemeenten en het Servicepunt. Deze inhuur gebeurt in de vorm van flexatures en andere tijdelijke inhuur. Daarnaast wordt hierbij ook inhuur van andere overheidsinstellingen meegerekend.

Het onderscheid interne en externe inhuur wordt gemaakt omdat de VNG in de Personeelsmonitor interne inhuur niet meetelt met het percentage inhuur. Het percentage inhuur zijn de uitgaven externe inhuur in verhouding tot de uitgaven van salarislaster en externe inhuur.

Het percentage externe inhuur is nu 15,7%. Het streefcijfer voor 2021 bedraagt 19% (zoals vermeld in de begroting 2021, gebaseerd op de personeelsmonitor A&O fonds gemeenten 2019¹). Bij de jaarrekening 2020 was het percentage 18,1%

Vanwege de onzekere tijden inclusief de moeizame arbeidsmarkt is nu niet goed aan te geven of de daling van het percentage structureel is.

Voor de vele – vaak eenmalige – activiteiten en projecten in de stad huren we meer in dan begroot. Daar staat tegenover dat deze kosten voor het grootste deel worden gedekt binnen het betreffende project.

¹ De streefcijfers worden gebaseerd op de Personeelsmonitor A&O-fonds voor 100.000+ gemeenten (excl. de grote 4). Voor de begroting van 2021 gelden de cijfers van de Personeelsmonitor uit 2019. De Personeelsmonitor voor 2020 is immers nog niet gereed op moment van vaststellen van de begroting 2021 omdat het jaar 2020 dan nog niet afgelopen is. Dit is zo vastgesteld door de Raad.

4.4 Bedrijfsvoeringsreserve concern

De reserve bedrijfsvoering concern heeft als primaire functie het opvangen van jaarlijkse fluctuaties in de bedrijfsvoering en heeft om die reden een egaliserend karakter. Secundair kan deze reserve worden aangewend ter oplossing van knelpunten in de bedrijfsvoering. De voeding van deze reserve is o.a. het resultaat op de bedrijfsvoering bij de jaarrekening.

Bedrijfsvoeringsreserve concern	2021
Stand reserve per 1-1-2021	1.087.730
Inzet Projectleiding HLW /Digitaal Werken	-50.000
Werkbudget LEV	-75.000
Projectbudget WPM	-94.000
Werkbudget en capaciteit interne communicatie	-90.000
Extra inzet project vervanging financieel systeem	-35.000
Anonimiseringstool	-55.000
Adviseur coördinator participatie	-33.333
Extra inzet Ict helpdesk tbv uitreiking surfaces/inname mobieltjes	-30.000
Inzet coördinator Diversiteit/Inclusie	-18.000
Meerwerk financiële advisering cluster Stedelijke Ontwikkeling	-13.000
Interne accountantskosten vanwege inhuur	-130.000
Aanloopkosten Intranet	-175.000
Verwachte stand per 31-12-2021	289.397

In het tweede kwartaal worden de aanvragen voor budgetten die gedekt moeten worden uit de reserve bedrijfsvoeringsreserve concern geïnventariseerd en gelabeld. De administratieve verwerking van het bovenstaande overzicht van de onttrekkingen wordt meegenomen in de 2e Voortgangsrapportage 2021. Het betreft de volgende mutaties:

- Voor extra inzet van Het Leidse Werken / Digitaal werken is voor 2021 € 50.000 benodigd. Dit betreft de voorbereiding voor de ambtenaren die komend jaar naar het Stadhuis verhuizen.
- Voor LEV (Leren, Experimenteren, Verbeteren), oftewel procesverbetering stellen we eenmalig een bedrag van € 75.000 beschikbaar.
- Voor de kosten inzet van een werkproces (de inzet van een werkproces-engagespecialist) stellen we € 94.000 beschikbaar.
- Er is dit jaar extra inzet voor interne communicatie benodigd, ter ondersteuning van onze organisatieontwikkeling. Hiervoor stellen we € 90.000 beschikbaar.
- Voor de extra inzet voor begeleiding van de vervanging van het financiële systeem is € 35.000 benodigd.
- Om de WOB-verzoeken, AVG-verzoeken, bezwaarschrift-dossiers en de publicatie van de vergunningsaanvragen 'privacy-proof' geautomatiseerd te kunnen uitvoeren is anonimiseringssoftware nodig. De eenmalige kosten bedragen € 55.000.
- Door de raad is de motie "Participatie onafhankelijk belicht" aangenomen. Voor de begeleiding en implementatie van dit onderzoek is € 33.333 benodigd.
- Dit jaar vond in het kader van de nieuwe werkomgeving de uitrol plaats van de surfaces en mobiele telefoons. De extra kosten voor begeleiding en uitrol bedragen € 30.000.
- Voor inzet van een coördinator Diversiteit/Inclusie is € 18.000 benodigd. Vanaf 2022 wordt deze inzet bekostigd uit het budget dat bij de Kaderbrief beschikbaar is gesteld.
- Dit jaar heeft er een reorganisatie plaats gevonden binnen cluster Stedelijke Ontwikkeling. Voor dit proces is extra financiële ondersteuning noodzakelijk waarvoor we € 13.000 beschikbaar stellen.
- Dit jaar is er nog voor het grootste deel gebruik gemaakt van inhuur voor de interne accountant. Kosten bedragen € 130.000. De inhuur stopt per medio oktober 2021.
- Het intranet is verouderd en moet worden vervangen. De kosten hiervoor in 2021 worden begroot op € 175.000.

4.5 Taakstellingen

De raad wordt via de planning- en controlcyclus over de voortgang van de realisatie van de taakstellingen geïnformeerd. In deze paragraaf geven wij een overzicht van de hoogte van taakstellingen in 2021, de wijzigingen bij deze rapportage, en de wijze waarop wij nog openstaande taakstellingen in 2021 willen realiseren (overige taakstellingen in Programmabegroting 2022-2025 zijn vanaf 2022).

Voor 2021 zijn er nog een tweetal taakstellingen met een totaal bedrag van € 254.000.

NB: taakstellingen staan weergegeven als negatief bedrag (korting op het budget).

Taakstelling 2021	Bedrag
Toebedeelde taakstelling	
Sportaccommodaties	-23.853
Overige financiële opgaven	
Stelpost VRIS applicatierationalisatie	-230.000
Totaal	-253.853

Toelichting toebedeelde taakstellingen:

Sportaccommodaties

Op de sportaccommodaties staat een taakstelling van circa € 24.000. Dit is het restant van de totale structurele taakstelling van € 788.000. Het resterende deel van deze taakstelling wordt ingevuld door een besparing op de energielasten.

Overige financiële opgaven

VRIS applicatierationalisatie

Bij de overgang van de I-medewerkers en applicaties naar Servicepunt71 is het uitgangspunt dat er een besparing wordt gerealiseerd. In de begroting van Leiden is hiervoor in de begroting 2021 een bedrag opgenomen van € 230.000. Het is op dit moment nog niet duidelijk of en in welke mate deze taakstelling kan worden ingevuld.

4.6 Halfjaarlijkse MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG)

Met deze paragraaf geeft het college invulling aan de motie uit 2014 om twee keer per jaar te rapporteren over de grondexploitaties, éénmaal bij de jaarstukken en een tweede moment na het zomerreces en voor de begroting. Rapportage over grondexploitaties in voorbereiding in het Stationsgebied vindt jaarlijks plaats in het MPG, dus eerstvolgend in het MPG 2021.

Ten behoeve van de rapportage zijn alle grondexploitaties opnieuw doorgerekend aan de hand van de meest recente informatie. Hiermee zijn de grondexploitaties feitelijk geactualiseerd. De bijgestelde resultaten zullen echter niet tussentijds, middels een begrotingswijziging worden geformaliseerd. Hiervoor is het nodig dat de gemeenteraad alle geactualiseerde versies van de grondexploitaties afzonderlijk vaststelt. Dit gebeurt één keer per jaar middels het "Meerjaren Perspectief Grondexploitaties"(MPG), onderdeel van de jaarstukken.

De stoplichtrapportage bij tabel 1.3 geeft aan in hoeverre een project zich ontwikkelt volgens de verwachting in het MPG 2021. Als de status oranje of rood is, wordt dit nader toegelicht.

Resultaten en risico's

Onderstaande tabel 1.1 toont de resultaten zoals vastgesteld bij het MPG 2021 en vergelijkt deze met de resultaten medio 2021. De resultaten medio 2021 zijn opgesteld op basis van ontwikkelingen die zich het afgelopen half jaar hebben voorgedaan en op eventuele hernieuwde inzichten. Gedetailleerde informatie over de grondexploitaties is vertrouwelijk beschikbaar.

Tabel 1.1 Resultaten MPG 2021 versus resultaten MPG halfjaar 2021 (Bouwgrond in exploitatie, BIE)

Nr.	Projectnaam	MPG 2021 NCW 1-1-2021	MPG 1/2 jr 2021 NCW 1-1-2021	Vershil NCW (- = nadeel)
9	Lammenschansdriehoek	-3.321.650	-3.321.650	0
19	Groenordhallenterrein	-1.118.899	-1.118.899	0
45	Stationsgebied Rijnsburgerblok K1 t/m K5	-4.868.808	-5.110.000	-241.192
73	Aalmarkt	-21.080.469	-21.080.469	0
77	Nieuweroord	597.413	597.413	0
4	Oude Rijnlocatie	-149.446	-301.964	-152.518
Bouwgronden in Exploitatie (BIE)		-29.941.860	-30.335.570	-393.710

Niet binnen elk project was er aanleiding om het resultaat van de BIE bij te stellen ten opzichte van het MPG 2021. Het totaal resultaat van alle BIE's is met € 394.000 verslechterd t.o.v. het MPG 2020.

Deze verslechtering wordt veroorzaakt door de projecten Stationsgebied en de Oude Rijnlocatie. Bij de Oude Rijnlocatie is het resultaat verslechterd omdat dit project met de onvoorziene kosten voor het verwijderen van een woonboot op de bouwlocatie en een WOB verzoek werd geconfronteerd.

In het Stationsgebied zijn, bij de exploitatie RBB K1,2,5, om administratieve reden de verplichtingen voor het woonrijp maken (€ 152.309) bij het MPG 2021 als risico's met een kans van optreden van 100% opgevoerd. Met het bijramen van de verplichtingen in de grondexploitatie kan het risico vervallen waarmee deze wijziging per saldo geen consequenties heeft voor de reserves en vermogen van de gemeente. De andere verslechtering in het resultaat wordt veroorzaakt doordat in de exploitatie RBB K3-4 de bijdrage van Synchron aan de kosten, die het mogelijk maken de kelder in de fundering te laten zitten (t.b.v. de stabiliteit van het pand Eigenzorg), lager is dan verwacht bij het MPG 2021. Die bijdrage is lager omdat de voorgestelde uitgestelde betaling van de grondkosten niet is overgenomen door het gemeentebestuur.

Behalve dat de resultaten kunnen wijzigen door nieuwe omstandigheden en inzichten, is het risico- en kansenprofiel van de projecten dynamisch. Daarom worden de risico's en kansen per project meerdere keren per jaar geactualiseerd. Hierdoor kan het risicosaldo wijzigen. Tabel 1.2 vergelijkt de gewogen risicosaldi per project medio 2021 met de risicosaldi zoals opgenomen in het MPG 2021. De uiteindelijk overeengekomen bijdrage van Synchron is lager dan ingeschat bij het MPG 2021 omdat een voorgenomen financieringsconstructie bij nadere uitwerking niet wenselijk bleek waardoor dit voordeel niet behaald kon worden.

Tabel 1.2 Risico's MPG 2021 versus resultaten MPG halfjaar 2021 (BIE)

Nr.	Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Gewogen financieel effect projectspecifieke risico's MPG 2021	Gewogen financieel effect projectspecifieke risico's MPG halfjaar 2021	verschil (- is toename risico, + is afname risico)
	Projectnaam			
9	Lammenschansdriehoek	-1.981.500	-1.998.500	-17.000
19	Groenordhallenterrein	-609.066	-542.066	67.000
45	Stationsgebied Rijnsburgerblok K1 t/m K5	-223.750	-116.250	107.500
73	Aalmarkt	20.000	20.000	0
77	Nieuweroord	111.000	111.000	0
4	Oude Rijnlocatie	-13.500	35.500	49.000
	Totaal BIE	-2.696.816	-2.490.316	206.500

Uit de tabel komt naar voren dat de som van de gewogen risico's en kansen per project tot een afname leidt van ruim € 206.000 ten opzichte van het MPG 2021. Deze daling komt voor het grootste deel voor rekening van het project Stationsgebied Rijnsburgerblok K1 t/m 5.

Binnen de Lammenschansdriehoek wordt het (weliswaar geringe) verhoogde risicoprofiel met name veroorzaakt door voortschrijdend inzicht op het gebied van het woonrijp maken van het projectgebied.

De verlaging van het risicoprofiel in Groenord Noord en Groenordhallenterrein wordt grotendeels veroorzaakt door de marktontwikkelingen en om die reden de kans op een hogere grondopbrengst. Binnen het Stationsgebied Rijnsburgerblok K3-4 is door aanvullend onderzoek meer duidelijkheid gekomen over de risico's, die samenhangen met de fundering en bouwkundige staat van het aangrenzende Eigenzorg. Die risico's konden worden afgeschaald.

Bij de Oude Rijnlocatie is het risicoprofiel positief bijgesteld omdat de verwachting is dat we een deel van de onvoorziene kosten voor het verwijderen van een woonboot op de eigenaar kunnen verhalen en dat de kosten voor het WOB-verzoek lager uitkomen dan geraamd.

Tabel 1.3 Beoordeling resultaten MPG halfjaar 2021

Nr.	Prognose afwijkingen bij actualisatie MPG 2021	Verschil saldo NCW	Verschil risico's	Saldo grondexploitatie en risico's
	Projectnaam			
9	Lammenschansdriehoek	0	-17.000	-17.000 ✓
19	Groenordhallenterrein	0	67.000	67.000 ✓
45	Stationsgebied - Rijnsburgerblok K1 t/m K5	-241.192	107.500	-133.692 ✓
73	Aalmarkt	0	0	0 ✓
77	Nieuweroord	0	0	0 ✓
4	Oude Rijnlocatie	-152.518	49.000	-103.518 ✓
	SALDO	-393.710	206.500	-187.210

In het eerste half jaar van 2021 hebben zich met name binnen het Stationsgebied en de Oude Rijnlocatie enkele wijzigingen in de grondexploitaties voorgedaan, die het resultaat en ook de risico-inschatting heeft doen wijzigen. Voor beide projecten geldt dat het resultaat van de grondexploitatie fors verslechterd is. Daar staat tegenover dat voor beide projecten een afname van de risico's te zien is. De resultaten en risico's van de BIE's laten samen een verslechtering zien met € 187.210 ten opzichte van het MPG 2021 op 1 januari. Geen majeure ontwikkelingen dus en voor de 6 projecten kunnen we derhalve melden dat alle seinen nog op groen staan.

Voortgang jaarschijf 2021

Tabel 1.4. vergelijkt voor alle grondexploitaties gezamenlijk de bijgestelde raming van kosten en opbrengsten van jaarschijf 2021 met de aanvankelijke raming zoals opgenomen in het MPG 2021.

Tabel 1.4 Bijstelling raming jaarschijf 2021

	Jaarschijf 2021 MPG 2021	Jaarschijf 2021 halfjaar 2021	Vershil
INVESTERINGEN			
VERWERVINGEN	151.493	197.192	45.700
SLOOP/SANERING	440.483	674.765	234.282
GRONDWERK	-	-	0
BOUWRIJPMAKEN	657.208	249.714	-407.494
WOONRIJPMAKEN	3.546.151	3.027.665	-518.486
CIVIELE CONSTRUCTIES	393.309	284.439	-108.870
DIVERSEN	503.359	497.787	-5.572
PLANKOSTEN	2.669.964	2.244.030	-425.934
FONDSEN	20.000	228.984	208.984
TOTAAL	8.381.967	7.404.576	-977.391
OPBRENGSTEN			
WONINGBOUW	2.435.700	2.458.700	23.000
NIET-WONINGBOUW	635.580	635.580	0
OVERIGE OPBRENGSTEN	18.902.635	18.536.878	-365.757
BIJDRAGEN	609.982	609.982	0
TOTAAL	22.583.897	22.241.141	-342.757
RENTE	403.091	403.091	0

Tabel 1.4 laat zien dat er tot op heden in 2021 naar verwachting dit jaar ruim € 0,98 mln. minder wordt geïnvesteerd dan verwacht bij de vaststelling van het MPG 2021. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de bouw van de deelexploitatie K3-4 van het Rijnsburgerblok in het Stationsgebied is vertraagd en kosten bouwrijp maken doorschuiven naar 2022. Bij de afbouw van de Lammenschansdriehoek worden ook een aantal kosten doorgeschoven naar 2022 omdat de bouw van de verschillende fases elkaar in de weg zitten en men wil voorkomen dat een opgeleverd stukje ontsluitingsweg weer aan gort wordt gereden.

Aan de opbrengstenkant gaan de woningen in de Oude Rijnlocatie iets meer opbrengen dan bij de vaststelling van het MPG 2021 was voorzien. En bij het Rijnsburgerblok K-4 heeft een administratieve correctie plaats gevonden. Het lijkt er op of de grondopbrengst met € 365.757 is afgenomen maar dat zijn de betaalde reserveringsvergoedingen, die reeds voor 2021 geboekt zijn, moeten worden verrekend met de nog te betalen grondprijs.

Voor de overige projecten zijn de halfjaar prognoses ten opzichte van de prognoses van het MPG 2021 nagenoeg ongewijzigd en was er derhalve geen aanleiding om deze tussentijds bij te stellen.

4.7 In control

In de paragraaf bedrijfsvoering van de Programmabegroting 2021 staat kort beschreven wat de aandachtspunten zijn voor 'in control' in 2021, zowel de reguliere punten als de specifiek voor 2021 relevante. # De afgelopen jaren was de totstandkoming van en de controle op de jaarstukken een van de speerpunten. Net als in 2019 is dat proces grosso modo ook t.a.v. de jaarstukken 2020 naar tevredenheid verlopen. We denken dat we deze werkzaamheden met die ervaring weer als 'regulier' kunnen aanmerken. De Commissie voor de Rekeningen wordt wel nog steeds periodiek geïnformeerd over de voortgang daarvan.

Speerpunten voor 2021, naast de focuspunten die worden genoemd in het Algemeen Controleplan 2021, zijn:

- de invoering van een nieuw financieel en inkoopstelsel,
- de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording en
- aanpak digitalisering van de audits.

In 2020 en 2021 bereiden we de invoering voor van een nieuw financieel en inkoopstelsel (Unit4ERP). Hiertoe zijn in 2020 een business case en een programma van eisen opgesteld. In maart 2021 is de invoeringsfase begonnen. Het betreft een regionaal project waarbij dit stelsel op 1 januari 2022 in zes organisaties tegelijk werkend zal moeten zijn. Dat vergt een enorme inspanning van de gehele financiële kolom, inkoopadviseurs, informatieadviseurs en functioneel beheerders en vertegenwoordigers uit de gebruikersorganisaties. De complexiteit van het project zit 'm niet alleen in de regionale aanpak, maar ook in de vele koppelingen die met systemen vanuit het primaire proces moeten worden gelegd. In de 1e voortgangsrapportage gaven we aan dat zou worden beoordeeld of de invoeringsdatum van 1-1-2020 nog steeds haalbaar zou zijn. Dat is niet het geval gebleken, waarna is besloten de invoeringsdatum te verleggen naar 1-1-2023. De extra kosten die dit met zich meebrengt worden grotendeels gedragen door de leverancier. Het restant wordt gedekt uit budgetten binnen SP71.

Vanaf 2022 zal naar aanleiding van landelijke wetgeving het College een rechtmatigheidsverantwoording moeten afgeven. Het jaar van invoering is door het Rijk verzet van 2021 naar 2022. Hoewel Leiden reeds een in-control verklaring heeft, zal de rechtmatigheidsverantwoording niet geheel hetzelfde zijn. In 2022 zal de invoering daadwerkelijk moeten plaatsvinden. Inmiddels zijn daarover door de raad de benodigde besluiten genomen.

Digitalisering van de audits: de verwachting is dat binnen 10 jaar de belangrijkste financiële processen geautomatiseerd zullen zijn. Door robotisering en artificial intelligence zullen processen wezenlijk anders zijn ingericht. Dit maakt de weg vrij om ook anders de audits uit te voeren: geen intensieve handmatige steekproeven meer, maar steeds meer data-analyses. In 2019 en 2020 zijn een aantal pilots uitgevoerd om het gebied van de digitale audit te verkennen en kennis op te bouwen, in samenwerking met andere gemeenten. In 2021 zijn en zullen deze activiteiten op beperkte schaal worden voortgezet.

Over uitgevoerde doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken rapporteren wij in de jaarstukken.

